

GUIA MALETA COEDUCADORA CICLE MITJÀ I SUPERIOR

UNA PROPOSTA PER A LES ESCOLES DE PRIMÀRIA DE LA COMARCA

ÀREA D'EQUITAT I ACCIÓ SOCIAL
CONSELL COMARCAL DEL MARESME
Plaça Miquel Biada, 1 - Mataró

PRESENTACIÓ

Des de l'àrea de Benestar Social – Igualtat del Consell Comarcal del Maresme s'ha detectat la necessitat de treballar en la prevenció de violències masclistes i la sensibilització entorn la igualtat de gènere, com a estratègia per a combatre la desigualtat, la LGTBIfòbia, el racisme i qualsevol altre actitud discriminatòria envers les persones, amb la finalitat de difondre la cultura de la igualtat i la no violència. En aquest sentit, la coeducació és una de les vies fonamentals per aconseguir-ho.

La coeducació, és una de les línies de treball establertes pel Pla Comarcal d'Igualtat i pel Protocol Comarcal d'abordatge de les Violències Masclistes i també ha estat un dels eixos cabdals dels projectes de convivència del Departament d'Educació.

En aquest context s'emmarca el projecte de creació de material de Coeducació al servei dels Ajuntaments, en concret les escoles d'educació primària de la comarca.

El material que us presentem és una maleta plena de recursos que ens semblen molt valuosos per al treball de la coeducació com a eina indispensable per a prevenir les violències masclistes i fomentar la igualtat d'oportunitats.

Amb aquesta voluntat la posem a la vostra disposició i esperem que gaudiu d'aquest recurs que hem elaborat amb tanta il·lusió.

Àrea d'Equitat i Acció Social

Consell Comarcal del Maresme

Índex

<u>Presentació</u>	1
<u>Introducció</u>	3
<u>Criteris per seleccionar contes coeducatius</u>	5
<u>Com funciona la maleta?</u>	10
<u>Què conté la maleta?</u>	11
<u>Estereotips i rols de gènere</u>	11
<u>Sabers i aportacions de les dones</u>	15
<u>Violències</u>	17
<u>Educació emocional i afectiva sexual</u>	20
<u>Diversitat</u>	23
<u>Conflictes bèl·lics</u>	27
<u>Professorat</u>	31
<u>Recursos online</u>	36
<u>Altres guies recomanades</u>	50
<u>Annexos</u>	51

INTRODUCCIÓ

La lectura ens transporta a altres mons, ens connecta amb la fantasia, ens fa viatjar sense moure'ns i ens explica històries de persones que ni imaginàriem. La lectura és poderosa i com a tal, resulta una eina excel·lent per acompanyar els processos vitals dels infants en el seu procés de creixement personal.

Al mateix temps, és un canal molt potent de transmissió i és per aquest motiu que contribueix a crear una concepció del món, de les persones i de les coses, reproduint també rols i estereotips de gènere, mites i creences.

En les primeres etapes del creixement dels éssers humans és quan creem les nostres estructures mentals i de valors, aprenem i ens desenvolupem. Ens estem formant en tots els sentits, també en el social i cultural. D'aquesta font bevem aquells coneixements que seran els nostres ciments, sobre allò que anirem construint la nostra identitat a través de l'entorn més proper. Els infants creixen en relació als i les seves iguals i a les persones adultes, i aprenen d'elles. Així com del joc i els contes que acompanyen el seu desenvolupament.

Centrant-nos en l'etapa de primària (dels 3 als 12 anys), que és quan les criatures assenten els seus primers valors i creences, considerem que la literatura i la il·lustració infantil i juvenil són eines més que poderoses per a transmetre noves pautes i mostrar els moviments constants a què la nostra societat està sotmesa.

Aquesta, és cada vegada més diversa i plural i les lectures han de reflectir-ho. Al mateix temps, cal ser conscients de les mancances socials en aspectes tan importants com la igualtat real entre dones i homes. Per aquest motiu, creiem fonamental apostar per la coeducació com a base per a establir noves normes i rols entre persones. Per a treballar el respecte a la diversitat i aprendre a valorar la diferència amb la finalitat de crear una societat més equitativa i justa per a tothom, treballant en la inclusió i el respecte per a combatre les discriminacions per motiu de sexe o gènere, la LGTBIfòbia, el racisme i qualsevol altre mostra d'intolerància a la diversitat.

Per això és tan important tenir en compte el contingut de les lectures que facilitarem a la nostra infància, ja que aquestes aporten llenguatge i imatges, òbviament carregades de significat, valors, formes de relació, hàbits de convivència, etc. Aquests continguts són referents molt importants que marcaran la construcció de la

seva identitat i manera de concebre el món i relacionar-se amb la resta de persones. Si fem una mirada crítica a les històries que envolten la infància podem veure amb claredat que aquestes transmeten multitud de rols i estereotips que perpetuen desigualtats, així com no reflecteixen la diversitat real del moment en què vivim. Afortunadament, cada cop podem trobar històries més plurals, més igualitàries i més respectuoses amb la diversitat cultural, personal, funcional, de gènere, sexual i familiar.

En aquest poder que posseeix la literatura resideix també la nostra responsabilitat d'oferir lectures que fomentin aquells conceptes que volem transmetre. I a la vegada, apoderar-nos d'un sentit crític a l'hora de rellegir altres històries i acompanyar-les oferint una visió renovada i diversa.

“ És hora, tal i com explica Marina Subirats Martori, catedràtica emèrita de Sociologia de la Universitat Autònoma de Barcelona, especialista en sociologia de l'educació i sociologia de la dona, *de no transmetre a les noves generacions mentalitats del passat, que no els serveixen de res i a canvi els perjudicaran la vida. Si repensem les cases, els cotxes, les ciutats, la roba, per fer-la més còmoda, habitable i adaptades a les nostres necessitats, com no hem de repensar els trets bàsics que transmetem a nenes i nens, per adequar els seus comportaments a una societat que ha canviat tant?*”¹

Per tot això, des de l'Àrea de Benestar Social – Igualtat del Consell Comarcal del Maresme, hem creat aquesta maleta coeducadora plena de contes, llibres, recursos i eines per posar a disposició de les escoles de primària de la comarca i, així, facilitar la implementació d'una nova mirada en els models educatius actuals, reflexiva entorn les desigualtats i la diversitat des d'una clara aposta per la coeducació com a eina transformadora per a crear una societat més justa, igualitària i diversa, lliure de violències masclistes.

Què és la coeducació?

És l'acció educativa que parteix de posar en valor la diferència per a fomentar la igualtat d'oportunitats.

Treballa en el marc de la coresponsabilitat, la diversitat i el respecte. Per tant, és una eina indispensable a l'hora de prevenir i abordar les situacions d'abús de poder i les violències.

La coeducació és la base per a una societat justa, igualitària, no sexista i lliure de discriminacions.

¹ MARINA SUBIRATS MARTORI. La coeducación hoy: los objetivos pendientes. Emakunde, setembre de 2010

CRITERIS PER SELECCIONAR CONTES COEDUCADORS

És possible que molts dels contes i llibres que trobem, tant a la biblioteca del centre com a les aules, reproduïxin uns rols de gènere molt estereotipats. En aquest sentit, volem aportar algunes indicacions per aquelles persones que vulguin seleccionar històries amb criteris coeducatius, i per tant, inclusivament i igualitaris.

Tan important són en aquest cas les il·lustracions com les històries. Ambdues transmeten i representen allò que arriba a les criatures per igual. Per tant, haurem de posar la mateixa atenció en aquests dos aspectes.

En primer lloc, podem fixar-nos en les **DEFINICIONS DELS PERSONATGES** principals. Fent una breu repassada a les quantitats de figures representades de cada gènere podrem valorar si hi ha una representació quantitativa equilibrada.

Especialment important és també la consideració qualitativa, ja que cal veure quin pes té a la història cada personatge i en quin grau: positiu o negatiu.

En segon lloc, cal detectar si en aquestes figures s'hi representen **ROLS O ESTEREOTIPS** clàssics:

<u>HOME</u>	<u>DONA</u>
Fort	Feble
Valent	Poruga
Actiu	En espera
Protagonistes	Secundàries
Astuts	Ingènua
Agressius	Delicades

Les històries on trobem personatges que no podem identificar clarament amb cap gènere són les que trenquen estereotips i per tant poden oferir referents no estereotipats, permetent així que qualsevol persona s'hi pugui identificar independentment de categories binàries (dona-home).

Un altre indicador a tenir en compte són les **TASQUES ASSOCIADES AL PERSONATGE** i com les desenvolupa cadascú. Observant les il·lustracions dels contes clàssics ràpidament trobarem mares amb davantal cuinant o netejant, tenint cura de criatures o gent gran i pares que o bé no són a casa perquè estan treballant, o bé estan llegint el diari o veient la televisió. Tradicionalment, les dones han encarnat els papers considerats com a passius tant en el treball productiu com el reproductiu: neteja de la casa, cuina, cura de persones... I els homes els considerats actius: caça, pesca, construcció... En les representacions dels oficis és fàcil trobar molta estereotipació també.

Home	Dona
Pintors	Mestresses de casa
Constructors	Infermeres
Empresaris	Mestres
Doctors	Netejadores

En quant al gènere, l'ideal seria que els personatges no s'identifiquessin amb els estereotips tradicionals, trencant així amb la polaritat home-dona. Si apareix algun personatge que els transgredeix o no encaixa amb els rols tradicionals encara millor, perquè estaria representant la diversitat.

→ **ALGUNS INDICADORS PER A OBSERVAR PODEN SER ELS SEGÜENTS:**

- Com es defineix a la persona?
- Es dona importància al físic?
- I en cas afirmatiu, com és aquesta descripció?
- Es sexualitza a les dones?
- I als homes?

Un altre aspecte fonamental és que les històries s'escriuin amb un **LLENGUATGE INCLUSIU**. Això vol dir que cal buscar paraules genèriques però que no siguin excloents (com el masculí universal). Així doncs, en comptes de dir *els nens* podem

parlar de *persones*, en comptes de parlar dels *professors* podem parlar del *professorat*...²

→ ALGUNS EXEMPLES:

Llenguatge genèric	estereotipat i masculí	Llenguatge inclusiu
Els homes		La humanitat
Els drets dels homes		Els drets humans, o de les persones
La intel·ligència de l'home		La intel·ligència humana
Els romans		El poble romà
Els francesos		El poble francès
Nens i nenes		Criatures, infància
Els vells		Les persones grans
Els professors		El professorat
Pares i mares		Famílies
Els alumnes		L'alumnat
Les dones de fer feines		El personal de neteja
Els homes i les dones		Les persones

Passar del llenguatge sexista al no sexista³

SEGONS RUTH VILÀ I BAÑOS, PROFESSORA DEL DEPARTAMENT DE MÈTODES D'INVESTIGACIÓ I DIAGNÒSTIC EN EDUCACIÓ DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA (UB)

Hi ha procediments que permeten el pas del llenguatge sexista al llenguatge no sexista:

- ✓ Fer servir la barra (/) i els desdoblaments (per exemple, “els alumnes i les alumnes”). Perquè els desdoblaments siguin no sexistes, cal que hi hagi alternança en l'ordre quan s'anomenen els dos gèneres, perquè tradicionalment és el gènere masculí el que precedeix el femení quan s'esmenten els dos sexes.
- ✓ Utilitzar un llenguatge inclusiu, mitjançant genèrics (com “alumnat”).
- ✓ Fer servir perífrasis, que permeten evitar expressions sexistes (per exemple “la població barcelonina”).
- ✓ Utilitzar noms abstractes (per exemple, “la direcció del centre escolar”).
- ✓ Recórrer a “@” en el llenguatge informal, com a clara manifestació de la necessitat del llenguatge per avançar al ritme de la societat.”

² Guia d'ús no sexista del llenguatge. Ajuntament de Barcelona.

<http://ajuntament.barcelona.cat/bcnantimasclista/sites/default/files/decaleg-llenguatgeinclusiu-v20.pdf>

³ Els nens i les nenes: usos lingüístics i sexisme. Article publicat al diari ARA el 10/02/2018

https://criatures.ara.cat/infancia/nens-nenes-usos-linguistics-sexisme_0_1958804110.html

Buscar la **DIVERSITAT** en els textos i les imatges és fonamental per a la inclusió i el respecte. Cal que les criatures aprenguin a veure altres representacions ja que viuen en un món molt divers. I també, que totes les persones puguin veure's representades en les històries.

→ I si la història que estem analitzant no compleix aquests requisits, què fem?

Creiem que el més adient sempre és analitzar amb mirada crítica i acompanyar a les criatures. Per tant, no cal que deixem de llegir aquest tipus d'històries però sí que recomanem fer-ne una lectura acompanyada amb mirada crítica, per tal de fer evidents els trets discriminatoris, estereotipats o sexistes i, d'aquesta manera, posar consciència a les representacions que ens trobem.

Preguntes que pots fer-te per saber si estàs triant una lectura coeducativa:

- ✓ És equitativa la representació d'homes i dones?
 - ✓ Tant les imatges com el text representen de manera igualitària les persones?
 - ✓ Qui ostenta els papers protagonistes? Hi ha una relació d'igualtat entre aquests?
 - ✓ És inclusiu el llenguatge?
 - ✓ Hi ha imatges sexualitzades? A qui representen?
 - ✓ Quines tasques desenvolupa cada personatge? Estan estereotipades?
 - ✓ Es representa la diferència en els textos i les imatges? És visible la diversitat?
 - ✓ Existeixen personatges que transgredeixin normes socials referents al gènere?
 - ✓ Hi ha personatges de diferents races i cultures? I diferents tipus de famílies?
- De capacitats?

→ ALTRES PROPOSTES D'ACCIÓ:

- ✓ Fer una revisió de la biblioteca escolar per detectar lectures no apropiades als valors coeducadors i progressivament incloure nous títols que representin diversitat de relats amb criteris inclusius, igualitaris i no sexistes.
- ✓ Podem explicar els contes que ja tenim canviant els rols dels personatges. Incorporar la lectura amb mirada crítica acompanyada d'una reflexió amb l'alumnat, sempre tenint en compte el nivell educatiu.
- ✓ Emprar els contes sexistes com a eina per a la reflexió i mostrar l'existència d'altres models i possibilitats tot i acompanyant l'alumnat en la lectura d'aquestes narracions.
- ✓ Revisar les lectures d'aula per tal que siguin coeducatives. Tant si són de cicle inicial com a superior, tenim una gran oportunitat de transmetre històries més representatives de la nostra societat actual. Busquem aquestes noves propostes per a transmetre noves visions.
- ✓ Jugar a partir de les històries sexistes inventant nous finals, canviant rols i atributs dels personatges, provar a explicar la història al revés, etc...
- ✓ Buscar referents a la història que hagin trencat els estereotips o que no encaixin amb les narracions sexistes.

COM FUNCIONA LA MALETA?

La maleta neix amb l'objectiu d'oferir recursos formatius i pràctics per a professionals del món educatiu amb interès en incorporar la mirada coeducativa a les seves escoles de nivell primari. És un recurs tant per al professorat com per a l'alumnat ja que ofereix material per a ambdós.

Els continguts estan classificats en **5 categories principals** relacionades amb els eixos de treball que fonamenten la coeducació: **Estereotips i rols de gènere**, **Educació emocional i afectiva sexual**, **Violències**, **Sabers i aportacions de les dones**, **Diversitat i conflictes bèl·lics**.

En aquesta selecció i distribució hem tingut en compte els aspectes definitoris de cada categoria i, a la vegada, hem volgut que alguns trets fossin presents a totes elles a nivell transversal. Aquests són: el foment de la diversitat en totes les seves variants (funcional, de gènere, sexual, personal, cultural, familiar, etc...) i el de nous rols socials a nivell de gèneres: trencament del binarisme, noves masculinitats i feminitats. Per a facilitar la identificació de cada bloc hem marcat aquests amb un color cada un a la guia, que es correspondrà amb l'etiqueta que es podrà trobar a cada conte o llibre.

També incorporem material per a professorat, que es trobarà a continuació de les 5 categories mencionades anteriorment (marcat en color blanc).

A l'hora de classificar els materials, a part de classificar-los per colors, a mode orientatiu, s'ha fet una proposta de lectura recomanada per cicles, però aquesta pot ser molt variable i per tant no és excloent.

Finalment, a mode d'annex, aportem propostes per a treballar a l'aula a partir dels materials de la maleta i dels blocs i temàtiques que aborden, que esperem que siguin del vostre interès, així com també estem obertes a qualsevol proposta o suggeriment.

→ PER A GAUDIR-LA NOMÉS CAL:

- Ser un centre educatiu de primària de la comarca del Maresme
- Omplir el formulari de sol·licitud que trobareu [aquí](#)
- Recollir-la al Consell Comarcal en la data acordada i retornar-la puntualment un cop finalitzat el termini juntament amb la fitxa de valoració completa que es pot trobar [aquí](#)

QUÈ CONTÉ LA MALETA?

Blocs principals:

→ *Estereotips i rols de gènere*

Per què preguntem a les embarassades si esperen un nen o una nena? Quin és el motiu de foradar les orelles de les nenes només néixer? Amb quin criteri seleccionem les joguines que oferim a les criatures?

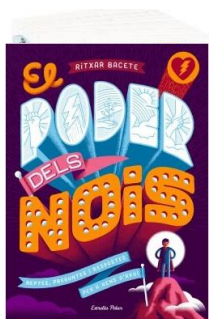
I sobretot, és realment definitori el fet de tenir un òrgan sexual o un altre? Com a societat, establim certes normes sota les que tothom se suposa que hauria de viure còmode. Però avui dia queda palès que sota les actuals convencions socials, derivades d'un sistema normatiu heteropatriarcal i androcentrista (on l'home és al centre i ostenta el poder), hi ha moltes persones que viuen amb incomoditat i pateixen permanentment multitud de discriminacions.

Els contes i històries, sobretot les clàssiques, reproduïxen permanentment aquests rols on dominen les dones febles, submises, dependents i obedients versus els homes forts, valents, poderosos i omnipotents. Tots aquests estereotips marquen el que se suposa que ha de ser un home o una dona i fomenten les desigualtats.

Per això és fonamental mostrar la diversitat en aquest eix. Històries de princeses que prenen el protagonisme, homes que posen en dubte els valors hegemònics, dones que s'embarquen en aventures fantàstiques i homes que s'encarreguen de les cures familiars. I també, és clar, històries de persones que no se senten còmodes amb els rols que els han assignat. Persones que representen noves maneres de viure els seus cossos: gèneres fluids, diverses orientacions sexuals i identitats de gènere no normatives. En conclusió, històries que ens permeten caminar cap a una societat més oberta i lliure.

Títol	Autoria	Editorial	A partir de...	Temes
El poder dels nois	Ritxar Bacete	Estrella Polar	Cicle mitjà	Noves masculinitats
A mi no m'agraden els llibres	Joan Rifà	Animallibres	Cicle mitjà	Noves masculinitats, rols de gènere
El petit cuidador d'insectes	Nastasia Rugani	Nordica libros	Cicle mitjà	Rols de gènere, igualtat
Billy y el vestido rosa	Anne Fine	Loqueleo	Cicle mitjà	Noves masculinitats, rols de gènere, diversitat
Rosalinde tiene ideas en la cabeza	Christine Nöstlinger i Sofia Balzola	Loqueleo	Cicle mitjà	Rols de gènere, estereotips, igualtat
Els imaginaris	A. F. Harrold i Emily Gravett	Blackie Books	Cicle mitjà	Rols de gènere, igualtat
L'illa dels records	Marta Julià i Satorra i Gemma Capdevila	Andana Editorial	Cicle mitjà	Rols de gènere, apoderament, educació no sexista
Billy Elliot	Melvin Burgess	Cruïlla	Cicle superior	Noves masculinitats, estereotips

El poder dels nois – Ritxar Bacete. Estrella Polar, 2019

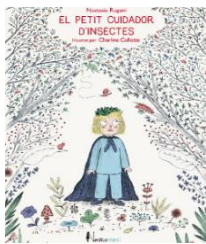
Els nens necessiten créixer lliures dels estereotips i condicionants que els fan menys feliços i capaços. Hem d'ampliar-los les possibilitats de ser i estar al món; crear una nova masculinitat, positiva i diversa, que porti els nens a estar connectats amb el seu cos i, sobretot, amb les seves emocions, que es on radica la seva veritable força interior.

Aquest es el llibre que els nens necessiten per ser ells mateixos.

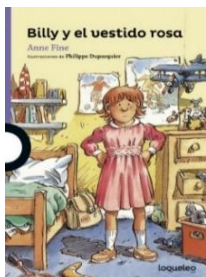
A mi no m'agraden els llibres – Joan Portell Rifà. Animallibres, 2010

A en Joan tots li regalen llibres, però a ell no li agraden. Per a què serveixen? En Joan s'hauria estimat més una pilota per a jugar amb els amics. Malgrat això, un dia troba una utilitat per als llibres: fer de porteria de futbol. Ara bé, tot canvia definitivament el dia que coneix la Naiana.

El petit cuidador d'insectes - Nastasia Rugani. Nordica Libros, 2018

Si una mosca o un escarabat tenen una ala danyada o una pota trencada, necessiten urgentment al Cuidador d'Insectes. El Cuidador fa meravelles amb la seva Agulla Sanadora, tot i que s'acosta el moment de la seva jubilació i necessita passar el relleu al seu fill Noc; al cap i a la fi, és un treball que es transmet de pares a fills. Sempre ha estat així. El problema és que Noc tem als insectes i a més l'Agulla no sembla respondre davant la seva inseguretat. Per contra, la seva germana gran, Lulu, estaria encantada de continuar amb la tradició. Amb dolçor i precisió, aquesta novel·la aborda subtilment les pors a no complir amb les expectatives dels nostres éssers estimats i la necessitat d'acceptar les nostres pròpies eleccions per superar els temors.

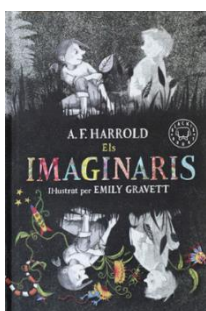
Billy y el vestido rosa – Anne Fine. Santillana infantil y juvenil, 2018

Una historia única que posa en tela de judici molts dels prejudicis que encara persisteixen en la nostra societat. Un matí, Billy es va despertar convertit en una noia. La seva mare li va posar un vestit i el va enviar a l'escola. Billy no se'n sabia avenir. Tot havia canviat des que portava un vestit rosa! El tractaran diferent per tenir aspecte de nena?

Rosalinde tiene ideas en la cabeza - Christine Nöstlinger i Sofia Balzola. Loquileo,

Davant els ulls dels adults, Rosalinde no és més que una nena sense problemes, feliç i una mica desmemoriada. No obstant això, i llevat del seu avi, ningú s'ha adonat que la petita alberga idees pròpies i no menys importants que les dels grans. I és que Rosalinde té idees al cap.

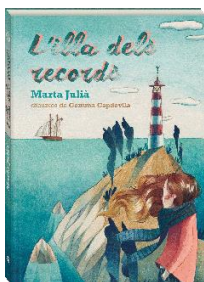
Els imaginaris – A. E. Harrold. Blackie Books, 2017

En Rudger és el millor amic de l'Amanda. En Rudger no existeix. Només l'Amanda pot veure el seu amic imaginari. Però un dia apareix el senyor Bunting. Vol emportar-se el Rudger. Alguns diuen que Bunting s'alimenta d'amics imaginaris. L'única solució és que Rudger fugi sol. Però, pot un amic imaginari sobreviure sense algú que l'imagini?

Billy Elliot – Melvin Burgess. Cruïlla, 2018

A en Billy, el fill d'un miner del nord d'Anglaterra, la vida se li capgira un dia que, accidentalment, es fixa en unes nenes que fan ballet al mateix gimnàs on ell va de mala gana a fer boxa, per seguir la tradició familiar. Queda fascinat per la màgia de la dansa i decideix provar-ho. I mentre ell es debat en secret entre la boxa i el ballet, el seu pare i el seu germà es juguen la vida en una vaga que té paralizada mitja ciutat.

L'illa dels records – Marta Julià i Satorra i Gemma Capdevila. Andana Llibres, 2018

El vent s'està enduent la memòria de l'àvia. I l'Eulàlia decideix pujar a la barca del pare, amb l'àvia al costat, i navegar fins a l'illa dels records per recuperar-la. Però al mar es trobaran amb els pirates de records, que també volen arribar-hi.

Aquest viatge suposarà molt més del que l'Eulàlia s'havia imaginat.

→ Sabers i aportacions de les dones

Per tal de re valoritzar les tasques tradicionalment associades a les dones hem volgut representar obres on aquestes tinguin el protagonisme. Seguint el fil de la diversitat hi podrem trobar varietat d'històries, totes amb un punt en comú. Aquest cop, són les dones al centre, fent avançar el món, aportant el seu gra de sorra i obrint les portes a totes aquelles que les segueixen.

Volem mostrar referents per a tothom per tal que també els homes puguin apropiat-se dels valors tradicionalment associats a la feminitat i així coresponsabilitzar-se a la llar però també als àmbits socials i reivindicatius, on les dones acostumen a ser majoria.

Ens agradaria imaginar que caminem cap a una societat on els sabers de les dones es democratitzen i són assolits per tothom.

Títol	Autoria	Editorial	A partir de...	Temes
Plantant els arbres de Kenya	Claire Nivola	A. Ed. Joventut	Cicle mitjà	Dones que han canviat la història, apoderament
Un conte propi	Pandora Mirabilia, Camila Monasterio i Irene Cuesta	Takatuka	Cicle mitjà	Dones que han canviat la història, apoderament
El futuro es femenino	Vàries autores	Nube de tinta	Cicle mitjà	Rols de gènere, estereotips, apoderament
El diario de Anne Frank (novela gráfica)	Ari Folman i David Polonsky	Megustaleer	Cicle superior	Dones que han canviat la història, apoderament, memòria històrica
Herstory: una historia ilustrada de las mujeres	Nacho Moreno i María Bastaros	Lumen	Cicle superior	Dones que han canviat la història, empoderament, memòria històrica

Plantant els arbres de Kenya - Claire. A Nivola. Editorial Joventut, 2012

Wangari vivia envoltada d'arbres. Quan creix, comença una massiva desforestació, i Wangari tem que aviat tot el bosc sigui destruït. Decideix sembrar nous arbres petits i inicia una acció ecologista en favor de la reforestació. Una història real sobre la vida de Wangari Maathai, nascuda en un petit poblat de Kenya, que va rebre el Premi Nobel de la Pau l'any 2004.

Un conte propi - Pandora Mirabilia, Camila Monasterio i Irene Cuesta. Takatuka, 2018

Els cinc contes que apleguem en aquest llibre es basen en les vides de dones reals que han lluitat en diferents èpoques i regions del món perquè el nostre planeta es converteixi en un lloc millor per a tothom.

A través d'aquests relats coneixerem la vida de Harriet Tubman, que va ajudar a acabar amb l'esclavitud als Estats Units d'Amèrica; la lluita de Concepción Arenal a Espanya per aconseguir que les dones poguessin anar a la universitat; la increïble experiència de Gaura Devi i el moviment Chipko, que van ajudar a frenar la tala indiscriminada d'arbres a l'Índia; la història de l'Alia Muhammad Baqer que, durant la invasió de l'Iraq, va aconseguir salvar la biblioteca de Bàssora dels bombardejos; i el poder de l'art al servei dels drets de les dones amb les Mujeres Creando de Bolívia.

El llibre inclou un CD amb un contacontes musicat i una cançó de cada narració.

El futuro es femenino – Varies autores. Nube de tinta, 2018

Un volum de luxe, que reuneix les millors il·lustradores del moment, i que recull contes inspiradors sobre les situacions a què ens enfrontem nenes i dones diàriament, mostrant com els seus protagonistes les transformen per apoderar-se.

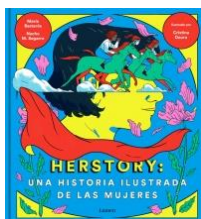

El diario de Anne Frank – Ari Folman i David Polonski. Penguin Random House, 2018

«12 de juny de 1942. Espero poder confiar-t'ho tot com encara no ho he pogut fer amb ningú, i espero que siguis per a mi un gran suport.»

Després de la invasió d'Holanda, la família Frank es va ocultar de la Gestapo en unes golfes annexa a l'edifici on el pare d'Anne tenia les seves oficines. Allí va romandre reclosa des de juny de 1942 fins a agost de 1944, data en què els seus

membres van ser detinguts i enviats.

Herstory: una historia ilustrada de las mujeres - Nacho Moreno i María Bastaros. Penguin Random House, 2019

Des de la prehistòria fins al #MeToo, la història de les dones ha estat una constant lluita per conquerir nous espais de llibertat. Des d'una perspectiva crítica, Herstory: una història il·lustrada de les dones repassa les fites, batzegades i resistències d'aquesta lluita, barallada durant segles per figures determinants i iniciatives col·lectives. Un llibre ple d'informació, inspirador i, també, inacabat, perquè les lluites de les dones segueixen vigents i sumen cada vegada més guerreres entre les seves files.

→ Violències

En relació amb l'apartat anterior, aquest vol ser una eina per a poder abordar les violències que trobem en la nostra societat actualment i concretament en aquesta etapa de la vida de la infància: prevenció d'abusos, assetjament, maltractament infantil i envers les dones.

Hem fet un recull d'històries de diferents situacions relacionades amb les violències en les quals qualsevol persona podríem trobar-nos, tan sols com a punt de partida per a treballar des de l'aula o individualment. L'abordatge del conflicte a les escoles i la nostra societat és fonamental per tal de caminar cap a una societat més empàtica, solidària i conciliadora.

Títol	Autoria	Editorial	A partir de...	Temes
El club dels estranys	Jordi Sierra i Fabra i Tomás Hijo	El vaixell de vapor	Cicle mitjà	Abús, assetjament, diversitat
Hola, estúpid monstre pelut!	Fina Casalderrey i Marina Seoane	Bromera	Cicle mitjà	Violència masclista, maltractament, abús
Els homes no peguen	Beatriz Moncó	Ed. Bellaterra	Cicle mitjà	Violència masclista
El somni de'n Dani	María Gutiérrez i Rubén Sánchez	Ed. Bellaterra	Cicle mitjà	Abús sexual
Una elefanteta de molt pes	María Luz Pontón i Mabel Piérola	Ed. Bellaterra	Cicle mitjà	Diversitat de cossos, autoacceptació, estereotips
Matilda	Roald Dahl	Estrella Polar	Cicle superior	Violència, abús, maltractament

El Club dels Estranys – Jordi Sierra i Fabra. Cruïlla, 2018

L'Hug és tartamut i en Bernat, dislèxic. El perdonavides de la classe els fa la vida impossible perquè els veu diferents dels altres. Per això, els dos amics decideixen fundar un club, per sentir-se menys sols i més segurs. Quina sorpresa tindran quan descobreixen que no són els únics que volen formar part d'aquest club! Ser diferent dels altres, ser estrany, és normal. Cadascú és com és. Per això, el més important és aprendre a riure's d'un mateix.

Hola, estúpid monstre pelut - Fina Casalderrey i Marina Seoane. Edicions Bromera, 2008

Imagina que un dia, de sobte, el pare torna a casa transformat en un monstre. Un monstre malhumorat que insisteix a menjar carrancs amb salsa de xocolata blanca i que, a la mínima, expulsa gripaus repulsius per la boca. Però com pots lluitar contra aquell estúpid monstre pelut si tu encara estàs dins de la panxa de la mare? I com la podries ajudar?

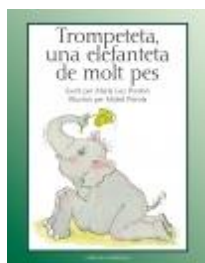
Els homes no peguen - Beatriz Moncó. Editorial Bellaterra, 2006

Els homes no peguen és un conte que vol cridar l'atenció contra la violència familiar i de gènere. És un avís contra la masculinitat mal entesa, contra la desigualtat entre homes i dones, contra el maltractament domèstic, contra les estructures de poder que permeten que les famílies i les seves relacions es converteixin en un terror quotidià, en un camp de batalla on els més febles poden perdre la vida.

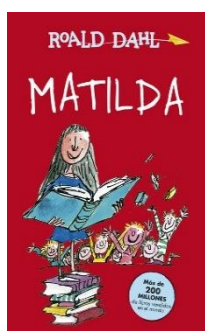
El somni de'n Dani - María Gutiérrez i Rubén Sánchez. Edicions Bellaterra, 2018

En Dani és un nen de vuit anys que somia de guanyar una medalla d'or olímpica de taekwondo, quan sigui gran. Se sent estimat per la seva família, li agrada anar a l'escola i s'ho passa d'allò més bé fent esport, però tot canvia quan el seu oncle vol jugar amb ell a un joc que a en Dani no li agrada.

Trompeteta, una elefanteta de molt pes - María Luz Pontón i Mabel Piérola. Edicions Bellaterra, 2010

Aquesta és la història d'Ababa, una elefanta imponent i majestuosa, i Trompeteta, l'elefanteta que per ser la més prima de la bandada és el blanc de l'assetjament i el rebuig d'Ababa. Aprendre a conviure amb la diferència, respectant els drets individuals de cadascú i educant per la pau, la tolerància i la solidaritat, hauria de ser un dels objectius fonamentals de l'escola i la família.

Matilda – Roald Dahl. Estrella polar, 2018

Matilda és una història de Roald Dahl, el gran autor de la literatura infantil. Matilda és una àvida lectora de només cinc anys. Sensible i intel·ligent, tohom l'admira menys els seus mediocres pares, que la consideren una inútil. A més, té poders estranys i meravellosos... Un dia, Matilda decideix alliberar-se i comença a emprar-los contra l'abominable i cruel senyoreta Trunchbull.

→ Educació emocional i afectiva sexual

A dia d'avui, l'educació afectiva i sexual segueix sent un tabú tant a casa com a les escoles. Creiem que és hora de deixar aquesta etapa enrere i començar a parlar de temes tan importants i que generen tanta curiositat com dubtes.

Proposem aquest apartat com una oportunitat per treballar en el camp de les emocions, la confiança, la cura. L'educació emocional i afectiva sexual van de la mà perquè posen al centre temes tan importants com el coneixement del propi cos, l'afectivitat, la importància del respecte a si mateix/a i a les altres persones, el saber posar límits, l'autoacceptació, les relacions personals, etc... Aspectes claus en el creixement de les persones i en l'aprenentatge social i relacional i en la prevenció de situacions d'abús i violències.

Apostem per una educació afectiva i sexual que promogui relacions de cura, respecte i bons tractes, que contribueixi tant al coneixement del propi cos, les emocions i les relacions d'equitat, com a un dels aspectes imprescindibles a tractar per a prevenir les violències masclistes, assentant les bases de relacions afectives sanes i respectuoses.

Un dels factors claus per a construir relacions sanes és desmuntar el mite de l'amor romàntic, que perpetua rols i estereotips caducs que esdevenen moltes vegades en relacions de poder i abús. També per a treballar la importància de saber posar límits i parlar del respecte.

Amor romàntic

L'amor romàntic representa totes aquelles suposades úniques aspiracions de les persones, reduïdes a la dependència de l'altre, majoritàriament posicionant a les dones en un paper secundari i en postures passives que les col·loca en un pla molt vulnerable i, a la vegada, atorga el poder al mascle, bloquejant-li la possibilitat de mostrar emocions, connectar-se amb la vulnerabilitat o situar-se en un altre pla que no sigui el del poder. D'aquesta manera es fomenten relacions abusives, la concepció de que l'amor tot ho val, que no som complertes fins que trobem la nostra mitja taronja, per amor cal aguantar el que faci falta i fer promeses que difícilment podrem sostenir...

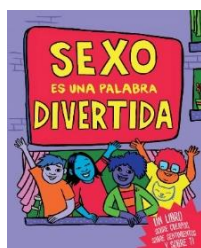
Els finals feliços encarnen el suposat ideal de perfecció anhelada: convertir-se en reina o princesa en un palau i casar-se amb un príncep ric i blau per a elles. Guanyar batalles, aconseguir el premi en forma de princesa i casar-s'hi és el repte per a ells. Així, un cop més, en les relacions afectives, les primeres esperen ser escollides i els segons són els que escullen.

Títol	Autoria	Editorial	A partir de...	Temes
El somni d'en Dani	María Gutiérrez i Rubén Sánchez	Ed. Bellaterra	Cicle mitjà	Educació emocional, diversitat
Sexo es una palabra divertida	Cory Silverberg i Fiona Smyth	Ed. Bellaterra	Cicle superior	Educació afectiva sexual, diversitat
Explica-m'ho. 101 preguntes fetes per nens i nenes	Katharina von der Gathen	Takatuka	Cicle superior	Educació afectiva sexual
Duna	Muriel Villanueva	Babulinka Books	Cicle superior	Educació emocional, diversitat

El somni de'n Dani - María Gutiérrez i Rubén Sánchez. Edicions Bellaterra, 2018

En Dani és un nen de vuit anys que somia de guanyar una medalla d'or olímpica de taekwondo, quan sigui gran. Se sent estimat per la seva família, li agrada anar a l'escola i s'ho passa d'allò més bé fent esport, però tot canvia quan el seu oncle vol jugar amb ell a un joc que a en Dani no li agrada.

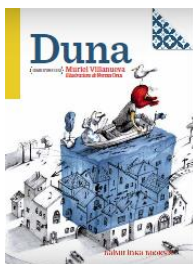
Sexo es una palabra divertida – Cory Silverberg i Fiona Smyth. Edicions Bellaterra, 2019

Hi ha qui pensa que parlar de sexe amb petits és perillós o controvertit. Però també hi ha qui s'adona que no ens han ensenyat a fer-ho i que necessitem ajuda per anar més enllà de les nostres pròpies experiències, limitar-nos a descriure les parts del cos o parlar de malalties. Sexe és una paraula divertida facilita tenir converses amb criatures entre 7 i 10 anys sobre els cossos, el gènere i la sexualitat, però també sobre els límits, la seguretat i el plaer. Aquestes converses milloren les nostres relacions i faran que desenvolupem habilitats per a tota la vida.

Explica-m'ho - Katharina von der Gathen i Anke Kuhl. Takatuka, 2016

Per tal que la joventut actuï de manera responsable amb el seu cos i en els temes relacionats amb la sexualitat i l'amor és important que tinguin a mà la informació des d'aviat. Però, què és el que han de saber els nens i les nenes de primària? Tant com vulguin, diuen els experts. I què volen saber? L'experimentada pedagoga sexual Katharina von der Gathen va treure d'una bústia les preguntes anònimes realitzades per alumnes de tercer i quart de primària que havien assistit a les seves xerrades sobre el cos, l'amor i la sexualitat. En aquest llibre l'educadora aplega les qüestions més destacades i les respon amb tota la franquesa i la cura necessàries i, sobretot, amb molt de respecte per allò que la mainada vol saber.

Duna - Muriel Villanueva. Babulinka Books, 2018

Un diari d'una nena de dotze anys, un procés de maduresa i aprenentatge.

Hola. Em dic Duna i aquest és el meu diari d'estiu. Estic amb les meves dues germanes a casa l'avi, un malcarat. La mare ens ha deixat tirades en aquest poble blanc i blau davant del mar i el mestre de l'escola m'ha posat com a deures que escrigui tot el que em passi abans d'entrar a l'institut. No ho negaré: semblava que seria l'estiu més avorrit de la meva vida. Ara, però, entre la colla baliga-balaga, els secrets de l'avi, i un noi súper interessant que he conegut al bosc, sembla que la cosa es va animant. Tot apunta que aquest serà un estiu especial, de descobertes, d'aquells que fan créixer.

→ Diversitat

La diversitat ha sigut un dels eixos centrals en què ens hem centrat per a seleccionar els materials de la maleta ja que no hi pot haver igualtat d'oportunitats sense reconèixer el valor de la diferència. Totes les persones som diferents i tenim els mateixos drets i hauríem de poder viure en igualtat de condicions.

Tot i que la nostra societat és diversa, no sempre és tolerant. Pensem que és fonamental treballar en aquesta línia per tal de prevenir i abordar la LGTBIfòbia, el racisme i les discriminacions a què es troben sotmeses diàriament tantes i tantes persones.

En aquest sentit, hem triat múltiples històries que representen la diversitat del món en que vivim, tant a nivell cultural com funcional, familiar, sexual, de gènere, etc...

Títol	Autoria	Editorial	A partir de...	Temes
Piratrans Carabarco (Llibre i quadern d'activitats)	A.T.A. Asociación de Transexuales de Andalucía, Silvia Rivera i Manuel Gutiérrez	Ed. La Calle	Cicle mitjà	Diversitat de gènere, diversitat sexual, LGTBI
M'ho va dir la lluna	Maria Àngels Gil Vila i Mabel Piérola	Edicions Bellaterra	Cicle mitjà	Diversitat sexual, LGTBI, discriminació, estereotips
Trans Bird	Nacho Donoso Bailón i Rita Bailón Gijón	Ed. Opera Prima	Cicle mitjà	Diversitat de gènere, diversitat sexual, LGTBI
La meva germana Aixa	Meri Torras	La Galera	Cicle mitjà	Diversitat familiar, diversitat cultural, diversitat funcional
El club dels estranys	Jordi Sierra i Fabra i Tomás Hijo	El vaixell de vapor	Cicle mitjà	Abús, assetjament, diversitat funcional, diversitat
La maleta	Núria Parera	Babulinka Books	Cicle mitjà	Migracions, memòria històrica, diversitat cultural
El noi del vestit	David Walliams	Estrella Polar	Cicle superior	Diversitat personal, diversitat de gènere, estereotips

Piratrans Carabarco. Llibre i quadern d'activitats - A.T.A. Asociación de Transexuales de Andalucía & Silvia Rivera & Manuel Gutiérrez.
Editorial La Calle

Carabarco és un pirata, però un pirata dels de veritat, amb dos ovaris, un gall i una estrella com a pegat. Diferent, d'acord, però igual de bucaner que qualsevol altre corsari dels set mars. I encara que aquestes diferències el fan ser piraTrans, és com qualsevol filibuster. Uns tenen barba i uns altres una gran espasa, Carabarco té un barret de copa i moltes històries per explicar.

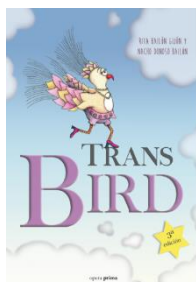
Es tracta d'una obra nova que busca promoure la diversitat sexogenèrica i la igualtat entre la població més jove. A través de les il·lustracions de simpàtics pirates i amb diferents històries, es fomenta el concepte "tots som iguals" encara que uns siguin calbs, tinguin pèl o usin o no arracades, polseres o pegat a l'ull.

El conte va acompanyat d'una guia didàctica que pretén normalitzar la transsexualitat des d'edats primerenques, fent veure que sigui com sigui el cos de qualsevol personatge, són autèntics pirates.

M'ho va dir la lluna – Maria Àngels Gil Vila i Mabel Piérola. Edicions Bellaterra, 2005

La por a la diferència ens impedeix el coneixement de l'altre i limita les nostres possibilitats de creixement personal. Com que els pares de la Paula no la deixen jugar amb la seva amiga Marina, es perd l'oportunitat de conèixer una família diferent de la seva, i l'ocasió de créixer i d'obrir-se a la diferència.

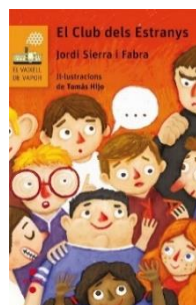
Trans Bird - Nacho Donoso Bailón y Rita Bailón Gijón. Opera Prima, 2018

Trans Bird és un ocellot diferent, emprenedor i valent. Un dia, va decidir viatjar i escapar de les rígides normes de la seva bandada per trobar les seves pròpies. Va travessar tota la selva i, gràcies al seu esforç i coratge, va descobrir l'amor i el seu costat creatiu. Un conte infantil dedicat a les persones transgènere i els seus amics.

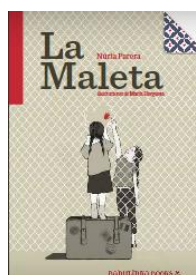
La meva germana Aixa – Meri Torres. La Galera, 2006

L'Aixa és especial. No va sortir de la panxa de la mare: ella va venir en avió des d'Àfrica. L'Aixa no és com les altres germanes dels companys i companyes de l'escola: l'Aixa és la meva nova germana i no hi fa res, que tingui només una cama, és una "crack" jugant a futbol.

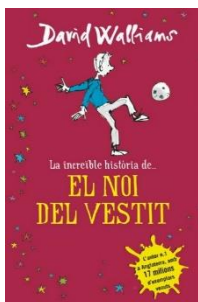
El Club dels Estranys – Jordi Sierra i Fabra. Cruïlla, 2018

L'Hug és tartamut i en Bernat, dislèxic. El perdonavides de la classe els fa la vida impossible perquè els veu diferents dels altres. Per això, els dos amics decideixen fundar un club, per sentir-se menys sols i més segurs. Quina sorpresa tindran quan descobreixen que no són els únics que volen formar part d'aquest club! Ser diferent dels altres, ser estrany, és normal. Cadascú és com és. Per això, el més important és aprendre a riure's d'un mateix.

La Maleta – Núria Parera. Babulinka Books, 2018

Qui no té dret a omplir una maleta amb el somni d'una vida millor? Una maleta que passa de mà en mà, testimoni silenciós de vides diferents que transcorren al llarg del segle XX. Les colònies tèxtils, la revolució obrera, les guerres mundials, l'exili, el fes l'amor i no la guerra, la caiguda del franquisme. I les migracions contínues que -volgudes o no-, no s'aturen. Un relat poètic que ens porta a reflexionar sobre la tendència cíclica de la història, que tendeix a repetir-se, com si mai aprenguéssim prou.

La increíble història de... El noi del vestit – David Walliams. Penguin Random House, 2018

Dennis és un noi amb idees i somnis i una afició pels vestits femenins i les revistes de moda. Afecció que comparteix amb Lisa, companya d'institut. Viu amb el germà gran i un pare més aviat brusc des que la mare els va deixar i dins la família ha de mantenir oculta, per raons òbvies, la seva dèria. De la mà de la seva amiga la passió del Dennis agafarà proporcions catastròfiques.

→ **Conflictes bèl·lics**

La infància es l'etapa més crucial en el desenvolupament d'una persona. És una etapa d'aprenentatge però també de vulnerabilitat. Els nens depenen a quina part del món viuen i creixen tenen un desenvolupament personal, una vida i unes dificultats molt diferents. Els nens i nenes (sobretot d'Occident) no tenen o tenen molt poca consciència dels conflictes armats de l'exterior, de les seves causes i conseqüències fatals. Creiem que la consciència i l'educació es un arma poderosa per crear empatia, conèixer les desigualtats que existeixen, potenciar la intel·ligència emocional i educar a la societat amb valors de pau i respecte.

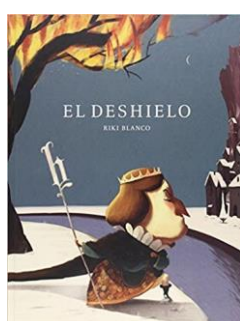
Títol	Autoria	Editorial	A partir de...	Temes
El día que va arribar la guerra	Nicola Davies	Alba Editorial	Cicle mitjà	Infància en la guerra, conflictes bèl·lics
El deshielo	Ricardo Blanc Blanco	Editorial a buen paso	Cicle mitjà i superior	Conquistes, disputes, conflictes
El principio	Paula Carballeira	Kalandraka	Cicle mitjà	Infància a la guerra, resiliència, feixisme
La fam del món explicada al meu fill	Jean Ziegler	La butxaca	Cicle superior	Pobresa, sistema social i econòmic, desigualtat
La història de l'Erika	Ruth vander Zee	Kalandraka	Cicle superior	2na Guerra Mundial, resiliència, infància en la guerra
Lluny enllà el cel del sud i així els fem la guerra	Joseph Andras	Ed. Anagrama	Cicle superior	Colonialisme, racisme, masclisme, desigualtat
La guerra no té cara de dona	Svetlana Aleksievick	Ed. Debate	Cicle superior	2na Guerra Mundial, dones combatives, feminisme
Rosa blanca	Roberto Innocenti	Ed. Loguez	Cicle mitjà i superior	Rebel·lió, 2na Guerra Mundial, resistència
Saga "Els infants de la resistència"	Benoît Ers i Vincent Dugomier	Ed. Base	Cicle superior	2na Guerra Mundial, resistència, resiliència

Em dic Maryam	Maryam Madjidi	Blackie Books	Cicle mitjà	Infància a la guerra, desigualtat, feixisme
----------------------	----------------	---------------	-------------	---

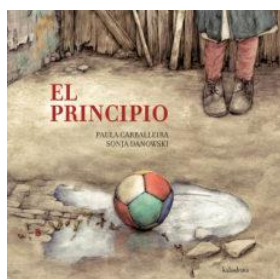
El día que va arribar la guerra- Nicola Davies. Alba editorial, 2019

Imagina't si un dia qualsevol arribés la guerra i convertís la teva ciutat en runes. Imagina't si haguessis de fer un viatge perillós tu sol i que ningú estigués esperant-te al final. Imagina't si perdessis tot el que tens i a tota la gent que coneixes, i que de sobte un nen igual que tu et donés una cosa petita però molt valuosa...

El deshielo- Ricardo Blanco Blanco. Ed a buen paso, 2015

Dos pobles enfrontats des de temps immemorials, una nit es conquisten mútuament. En adonar-se del que ha passat, cada família es quedarà a viure a la casa més semblant a la seva al poble del costat. Mentrestant, els reis negocien l'intercanvi dia rere dia, setmana rere setmana, sense arribar a un acord?

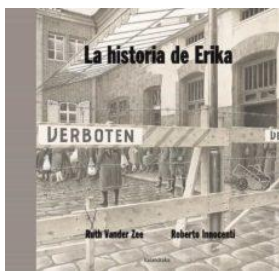
El principio- Paula Carballeira. Kalandraka editorial, 2012

Tot i els efectes cruels i devastadors d'una guerra, aquest relat poètic explicat des de la infància i que ens transporta amb detallisme fins on esclaten les bombes, és un missatge d'esperança.

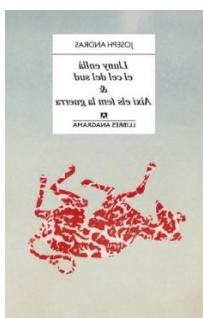
La fam del món explicada al meu fill-Jean Ziegler. La butxaca, 1999

Rebat els falsos arguments que els països rics, motors de l'economia mundial, utilitzen com a excusa per deixar morir de fam 30 milions de persones cada any. Es donen dades definitives sobre la fam que impera els països més pobres i és pregunta com és possible que, tot i disposant de recursos suficients, no es faci un repartiment just de la riquesa i dels aliments arreu del món.

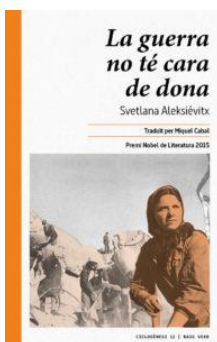
La historia de l'Erika- Ruth Vander Zee. Kalandraka editorial, 2005

Narra la història d'una supervivent de l'Holocaust que rememora el tràgic destí del qual es va lliurar quan només tenia uns mesos de vida.

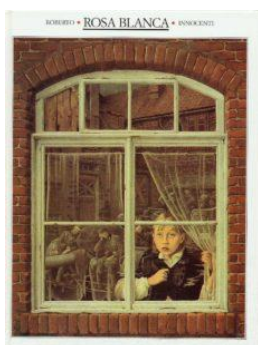
Lluny enllà el cel del sud i així els fem la guerra- Joseph Andras. Ed. Anagrama, 2022

Un retrat dels rostres múltiples de l'opressió en un tot en què el colonialisme, el racisme, el masclisme o l'explotació animal funcionen segons la mateixa lògica perversa.

La guerra no té cara de dona- Svetlana Aleksievich. Ed. Debate, 2018

L'autora descompon el relat de la victòria d'homes que escriuen sobre homes, i ens ofereix un relat colpidor de les dones que van lluitar a la guerra, i que gràcies a ella, formaran part de la memòria col·lectiva i d'una altra manera de viure el món.

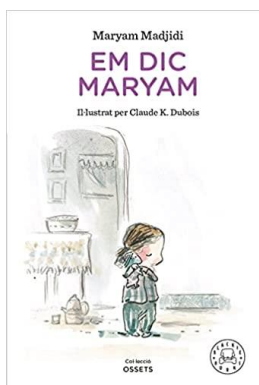
Rosa blanca- Roberto Innocenti. Ed Loguez, 2016

Rosa Blanca va ser el nom d'un grup de la resistència alemanya durant la Segona Guerra Mundial, alguns dels components dels quals van ser executats pels nazis. Rosa Blanca és, doncs, el nom simbòlic d'aquella nena que un dia segueix les empremtes d'un camió carregat de persones i descobreix un camp de concentració nazi. Les seves visites constants al camp per portar aliments als nens jueus es veu truncada per una bala d'un soldat alemany, per al qual "l'enemic és a tot arreu".

Saga "Els infants de la resistència"- Benoît Ers i Vincent Dugomier. Ed. Base, 2017

La Segona Guerra Mundial ha esclatat. En un petit poble de la França ocupada per l'exèrcit alemany, tres nens rebutgen sotmetre's a l'enemic. Però com fer front a un adversari tan poderós amb només deu anys.

Em dic Maryam- Maryam Madjidi. Ed. Blackie Books, 2021

La Maryam se n'ha d'anar del país on viu. I hi deixa l' àvia i totes les seves joguines, així que no pot estar més trista. No entén que la gent se n'hagi d'anar de casa perquè, d'un dia per l'altre, deixi de ser un lloc segur. Però se'n va, i el lloc on arriba no s'assembla gens a la seva antiga llar: ni tan sols parlen el mateix idioma. Per això s'estima més callar. El menjar és tan diferent que és impossible que li agradi. Per això s'estima més no menjar. Se sent tan sola... Fins que un dia, a l'hora del pati, sent una veueta darrere seu que li demana qui és: «Com et dius?», li diu. Una pregunta aparentment simple però que ho pot canviar tot.

→ Professorat

La coeducació posa les bases per a un canvi de mirada a l'escola. Per a poder fer-la efectiva és important el compromís i la formació, per tal de poder entendre la necessitat d'aquest canvi i poder sostenir-lo i transmetre'l al llarg del temps.

Adjuntem en aquesta maleta, alguns materials (físics i online) que ens semblen imprescindibles per iniciar aquest viatge cap a una escola més inclusiva, diversa i coeducadora.

Títol	Autoria	Editorial	Temes
Dibuixant el gènere	Gerard Coll Plana i Maria Vidal	Edicions 96	Igualtat de gènere, diversitat, coeducació
Homosexualitat i família : el que els pares, les mares, els homosexuals i els professionals han de saber i han de fer	Felix Lopez Sanchez	Graó	LGTBI, diversitat
Transexualitats: altres mirades possibles	Miquel Missé	UOC	LGTBI, diversitat
Somos como somos. Deconstruyendo y transformando la escuela	Mercedes Sánchez Sáinz, Melani Penna Tosso, Belén de la Rosa Rodríguez	Catarata	Diversitat, assetjament
Coeducació, aposta per la llibertat	Marina Subirats	Octaedro	Coeducació
Balones fuera	Marina Subirats, Amparo Tomé	Octaedro	Coeducació
Tot el que necessites saber sobre sexualitat. Per gaudir-la de forma sana i segura	Carolina Checa, Noemí Elvira, Anna Morero	Rosa dels vents	Educació afectiva sexual
Trans*exualidades	Raquel Lucas Platero	Ed. Bellaterra	Diversitat

Dibuixant el gènere – Gerard Coll – Planas i Maria Vidal. Edicions 96,

Habitualment no qüestionem què vol dir ser dones o ser homes, i donem per descomptat que és fruit de processos biològics. En aquest llibre expliquem el gènere com una construcció cultural que regula les diferències i desigualtats entre dones i homes i que suposa l'exclusió de les persones trans, intersex, gais, lesbianes i bisexuals. Al llarg d'aquestes pàgines mostrem quines són les pressions, les violències i els discursos que estableixen les normes del gènere i que configuren les nostres vides.

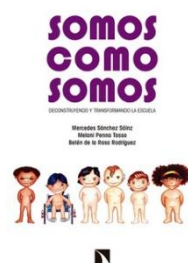
Homosexualitat i família – Félix Lopez Sanchez. Editorial Graó d'Iríf, 2006

Aquest llibre ajuda clarament a superar creences falses i actituds negatives vers l'homosexualitat. Útil i necessari per a pares i mares, familiars, educadors/es i les mateixes persones homosexuals.

Transsexualitats. Altres mirades possibles – Miquel Missé. Editorial UOC, 2012

La paraula entorn de la qual gira aquest llibre és transsexualitat. Un concepte apassionant, amb una història plena de conquestes, paradoxes, mites i frustracions.

Somos como somos - Mercedes Sánchez Sáinz, Melani Penna Toso, Belén de la Rosa Rodríguez. Los libros de la Catarata, 2016

Aunque las leyes educativas hablen de una escuela inclusiva y nadie se declare en contra, no hay duda de que queda mucho camino para lograr que la normalización no sea la pauta de la acción educativa. No dejan de conmovernos aquellas situaciones en las que la diferencia conlleva acoso, maltrato entre iguales, sexismo, homofobia, xenofobia, capacitismo... Esta guía está dirigida a aquellas personas que quieran contribuir a que se vea la diversidad como riqueza colectiva, no como una razón de discriminación. Está especialmente dedicada al profesorado de Educación Infantil y Primaria, por su papel fundamental en la transmisión de valores y el cuestionamiento de prejuicios.

Coeducació, aposta per la llibertat – Marina Subirats. Editorial Octaedro, 2017

A la nostra societat, els perfils d'homes i dones canvien, i l'educació ha de contribuir a facilitar aquests canvis. Què vol dir ser nen? Què vol dir ser nena? Coses molt diferents del que significava en el passat. Sovint, però, l'educació intenta encara imposar models antics, a vegades sense que ningú en sigui conscient. Per on cal anar? Ja no es tracta que les nenes puguin estudiar igual que els nens, vell objectiu de la coeducació. Aquesta fita ha estat aconseguida al nostre país. Ara es tracta d'un canvi cultural que elimini els prejudicis, els límits imposats a les criatures pel fet d'haver nascut amb un sexe o altre, que els obri totes les possibilitats perquè puguin ser el que són i volen ser amb total llibertat. Marina Subirats és catedràtica emèrita de Sociologia de la UAB. Fa anys que treballa en temes d'educació i coeducació, en els que ha fet aportacions molt

conegudes. En aquest llibre, dedicat sobretot al professorat, planteja un repte apassionant: el de contribuir, des de les escoles i instituts, a aquest canvi cultural, el de la desaparició dels models de gènere i el cultiu de totes les capacitats humanes de les nenes, però també dels nens.

Balones fuera: reconstruir los espacios desde la coeducación – Marina Subirats i Amparo Tomé. Ediciones Octaedro, 2010

El uso del espacio no es igualitario, y se halla regido por relaciones de poder generalmente invisibles que hay que modificar, dado que de otro modo van a perpetuarse las diferencias de trato entre los individuos en función de su sexo. Pero miramos el patio de juegos y no vemos nada especial. Tumulto infantil. Unos niños juegan a fútbol, otros corren por los rincones. Algunas niñas están sentadas en un corro al fondo. Cada uno y cada una va a su aire, según le parece. Así que ¿dónde está el sexismo? Tendremos que aprender a descubrirlo. Y, para hacerlo, tendremos que aprender a mirar, a investigar, a entender. Para poder cambiar las relaciones y llegar a la práctica de la coeducación, haciendo que niñas y niños tengan sus propios espacios, sus propios tiempos, sus formas de expresión distintas, pero con igual capacidad de ser tenidas en cuenta. Y que vayan intercambiándolas, aprendiendo unas de otros, otros de unas. Sólo así podremos romper los viejos moldes que nos aprisionan y conseguir que las nuevas generaciones sean más libres y puedan aprovechar toda la riqueza de lo humano sin verse constreñidas por el hecho de haber nacido mujer o varón en una sociedad sexista.

Tot el que necessites saber sobre sexualitat – Carolina Checa, Noemí Elvira i Anna Morero. Rosa dels vents, 2019

A Tot el que necessites saber sobre sexualitat trobaràs resposta a les preguntes que els i les joves (i no tan joves) acostumen a fer sobre sexe, plaer, emocions, pràctiques sexuals, identitats i com tenir cura de nosaltres i de les persones amb qui compartim sexualitat.

Trans*exualidades – Raquel Lucas Platero. Edicions Bellaterra, 2014

¿Qué es la transexualidad?, ¿es una enfermedad?, ¿los menores que no conforman las normas de género, serán adultos transexuales?, ¿todas las personas trans tienen una trayectoria vital similar?, ¿cómo se puede combatir la transfobia? En este libro se propone como un instrumento para el cambio social y utiliza el término trans*, con asterisco, para subrayar la diversidad de las vivencias de las personas que exceden las normas sobre lo que se prescribe como propio de mujeres y hombres, evidenciando la rigidez del sistema binario en el que vivimos. Se proponen estrategias concretas, como una serie de factores de salud que inciden en la calidad de vida así como la prevención e intervención comunitaria sobre la transfobia, y una investigación cualitativa que muestra los testimonios de las personas trans* de todas las edades, incluyendo a los menores, sus familias y los profesionales que les acompañan. La segunda parte del libro ofrece herramientas prácticas, como son las actividades grupales para entender las necesidades de las personas trans* y las historias de algunas personas que en el pasado desafiaron su sexo asignado en el nacimiento. Cierran el libro algunos recursos recomendados (películas, cortos, libros) y un glosario de términos.

→ Recursos online:

Pam a pam, coeduquem - Quadern pedagògic per al professorat del cicle formatiu de grau superior d'educació infantil

Aquesta guia, fruit de la coordinació entre l'Institut Català de les Dones i el Departament d'Ensenyament, és una eina pedagògica adreçada principalment al professorat del cicle formatiu de grau superior (CFGs) en Educació infantil amb la voluntat d'oferir un fonament teòric i recursos didàctics per formar en intervenció educativa igualitària amb infants.

http://dones.gencat.cat/web/.content/03_ambits/docs/vm_pam_a_pam_coeduquem.pdf

Guia d'usos no sexistes de la llengua

Considerem que és fonamental, des de les administracions públiques, tenir cura de no traïr el funcionament genuí del català i, al mateix temps, promoure uns usos lingüístics que permetin fer visibles les dones en els textos de l'Administració en general, però sobretot en els institucionals.

<http://llengua.gencat.cat/permalink/c2f7c918-5382-11e4-8f3f-000c29cdf219>

Guia Didàctica L'Escola del demà

Volem que aquesta guia pugui ser una guia d'ús pràctic per a mestres, professorat, mares i pares, agents educatius que des del seu quotidià intervenen de forma directa i estreta en l'educació dels infants i que, per tant, seran de gran influència en la construcció de la societat futura.

http://associacioperlacoeducacio.org/wp-content/uploads/2016/12/GuiaDidactica_L-ESCOLA-DEL-DEMA.pdf

Guia de coeducació per als centres educatius i recursos per a l'elaboració d'un projecte de centre

Aquesta guia s'adreça als equips directius i a tot el professorat amb l'objectiu d'ajudar a la implantació d'un model de centre coeducatiu. Hem recollit algunes idees que puguin orientar la pràctica docent, tot facilitant la reflexió conjunta en l'àmbit de centre i oferint recursos que esperem que puguin ser d'utilitat.

http://dones.gencat.cat/web/.content/03_ambits/docs/publicacions_eines10.pdf

Orientacions sobre el tractament de la igualtat de gènere i la diversitat cultural en el material didàctic

Aquest document ofereix orientacions perquè els diferents agents generadors de continguts educatius donin resposta a la normativa establerta i elaborin materials que es regeixin per l'equitat com a garant del desenvolupament de les persones, potencïin la igualtat real entre homes i dones, i representin la pluralitat de la nostra societat.

<http://xtec.gencat.cat/web/.content/projectes/intercultural/documentacio/orientacions-050318-v2.pdf>

Iguals i diferents

Una guia per a parlar amb els infants de diversitat i drets.

<https://www.dropbox.com/s/f6kg2pjz0im62ls/Guia%20cat%20%20web.pdf?dl=0>

RECURSOS ONLINE

Ens ha semblat convenient adjuntar una selecció de recursos audiovisuals: pel·lícules, curtmètrages, anuncis, videoclips... que hem volgut oferir com a eines complementaries a la maleta, sempre des de la idea que seran ofertes a l'alumnat amb acompanyament, com a punts de partida per a treballar des de l'aula multitud d'aspectes relacionats amb els continguts coeducadors de la maleta.

Cada recurs conté una explicació i recomanacions tant d'edat com de treball. Aquestes són orientatives i hem marcat l'edat mínima recomanada. A partir d'aquí es pot treballar a qualsevol cicle en ordre ascendent.

Algunes també s'acompanyen de fitxes didàctiques o estan incloses en algun projecte més extens que es pot desenvolupar també en paral·lel.

En qualsevol cas, ens agradaria remarcar que com tot en aquesta maleta, es tracta de propostes i recursos que cada professional podrà fer servir o no, adaptant-les si cal al seu grup classe, per edats, nivell, preparació, etc...segons sigui més convenient.

Vaiana

Una aventura èpica sobre una intrèpida adolescent que emprèn una arriscada missió per demostrar que és una navegant consagrada i dur a terme el viatge que mai van concloure els seus ancestres. En el trajecte, Vaiana coneix al semidéu Maui -molt poderós en el passat- i junts creuen l'oceà en un viatge ple d'acció i diversió en el qual es toparan amb immensos animals marins, submóns colpidors i situacions inversemblants. Pel camí, Vaiana descobreix l'únic que sempre va buscar: la seva identitat.

Edat recomanada: A partir de cicle inicial

Etiquetes: Apoderament, rols de gènere, autoacceptació, igualtat de gènere

Arxius relacionats i recomanacions: Molt adient per a treballar l'apoderament. Mostra per primera vegada una noia en un paper d'aventurera protagonista i amb un cos no estereotipat. Bon recurs per treballar els rols de gènere i l'autoacceptació.

Brave

Merida, la indòmita filla del Rei Fergus i de la Reina Elinor, és una hàbil arquera que decideix trencar amb un antic costum, que és sagrada per als senyors de la terra: el gegantí Lord MacGuffin, el malhumorat Lord Macintosh i el rondinaire Lord Dingwall. Les accions de Merida desencadenen el caos i la fúria en el regne. A més, demana ajuda a una sàvia anciana que li concedeix un desig molt desafortunat. La noia haurà d'afrontar grans perills abans d'aprendre què és l'autèntica valentia.

Edat recomanada: A partir de cicle inicial

Etiquetes: Rols de gènere, apoderament, igualtat de gènere, relacions materno filials.

Arxius relacionats i recomanacions: Pel·lícula recomanada per a treballar el trencament d'estereotips i rols de gènere. Novedosa pel seu tractament de les relacions materno filials i l'apoderament de la protagonista.

Los increíbles 2

Seqüela de "Els increïbles". Helen ha de liderar una campanya perquè els superherois tornin, mentre Bob viu la seva vida "normal" amb Violet, Dash i el nadó Jack-Jack. La seva missió se'n va en orris quan apareix un nou villà amb un brillant pla que ho amenaça tot. Però els Parr no afluixaran i menys tenint al Frozone de la seva part.

Edat recomanada: A partir de cicle inicial

Etiquetes: Igualtat de gènere, coresponsabilitat, rols de gènere, apoderament. Diversitat

Arxius relacionats i recomanacions: En aquesta pel·lícula podem veure com es parla de coresponsabilitat a la vegada que es posa el paper de la dona al centre. Es dona valor a les tasques de cura i es representa a la dona en un rol que poques vegades havia ocupat, el d'heroïna no sexualitzada. També trobem molta diversitat personal, cultural i de cossos. És un bon recurs per parlar de rols i estereotips i començar a fer visible la diversitat.

Matilda

Matilda Wormwood és una nena superdotada. La seva intel·ligència supera amb escreix la de la seva inculta família. Sens dubte, aquest fet provoca que se senti realment aïllada en la seva llar en percebre que és una persona incompresa i falta d'afecte per part dels seus éssers estimats, que no entenen la raó per la qual la noia posseeix aquestes qualitats intel·lectuals.

Tanmateix, la seva vida canvia radicalment quan comença el col·legi, on descobreix les seves pròpies habilitats especials i forma un vincle amb una sensible professora, que dedicarà tots els seus esforços en aconseguir que la protagonista

es converteixi en una noia amb un potencial encara més gran. L'obra és una adaptació de la novel·la publicada per Roald Dahl.

Edat recomanada: A partir de cycle mitjà

Etiquetes: Apoderament, rols de gènere, estereotips, diversitat familiar

Axius relacionats i recomanacions: Bon recurs per parlar de la diversitat, dels drets dels infants, les injustícies i el poder de la resiliència. Protagonista femenina no estereotipada ni sexualitzada i visibilització de nous rols femenins.

Alicia al país de les meravelles

En aquesta original versió d'Alicia al país de les meravelles, Alicia té dinou anys, tretze més dels que tenia quan va visitar per primera vegada el País de les Meravelles, encara que ella no ho recorda. Això no impedirà que el conill blanc torni a aparèixer amb la seva armilla i el seu rellotge perquè torni. Un cop aquí, no només ha de trobar el seu camí per derrotar la Reina Vermella i el terrible galimatzo, sinó que també haurà de trobar la seva personalitat (o muchedad) la qual, segons el Barreter Boig, un altre dels més entranyables personatges, ha perdut. Comptarà amb l'ajuda dels amics i aliats que coneixerà en el seu viatge per aquest món, com la Reina Blanca, el Gat de Cheshire, la llebre de març i sobretot, el Barreter, que estarà al seu costat per al que necessiti.

Edat recomanada: A partir de cycle mitjà

Etiquetes: Apoderament, rols de gènere

Axius relacionats i recomanacions: En aquesta història, veiem com la protagonista descarta encarnar els rols de gènere establerts renunciant al paper de dòcil esposa que se li havia encomanat i encarnant el d'aventurera en el seu propi món de fantasia. És un recurs per treballar l'apoderament i els trencaments de rols establerts.

El viatge de Chihiro

Chihiro és una nena de deu anys que està mudant-se amb els seus pares a una nova llar. Pel camí, la família es topa amb un enorme edifici vermell al centre del qual s'obre un llarg túnel. A l'altra banda del passadís es dibuixa una ciutat fantasma. Al restaurant abandonat d'aquesta ciutat, els pares de Chihiro troben una gran varietat de plats deliciosos i decideixen quedar-se a menjar, però, al tastar alguna cosa, es transformen en porcs. Presa del pànic, Chihiro fuig i comença a desmaterialitzar-se poc a poc. L'enigmàtic Haku li explicarà el funcionament de l'univers en què ha caigut. Per salvar els seus pares, la nena s'haurà d'enfrontar a la terrible Yubaba, que té l'aspecte d'una harpia diabòlica.

Edat recomanada: A partir de cycle mitjà

Etiquetes: Apoderament, rols de gènere

Axius relacionats i recomanacions: Pel·lícula per a treballar els rols de gènere, protagonista femenina en una pel·lícula d'aventures, plena de màgia i fantasia.

La vida d'en Carbassó

Bella, delicada, pedagògica i espontània cinta d'animació aclamada per la crítica que, amb una tendresa i imaginació desbordant, reivindica la innocència com implacable arma per conjurar el dolor. Carbassó és un nom estrany per a un nen de 9 anys, encara que la seva història és sorprenentment universal. Després de la sobtada mort de la seva mare, Carbassó es fa amic d'un simpàtic policia, Raymond, que l'acompanya a la seva nova llar d'acollida amb altres orfes de la seva edat. Amb l'ajuda de Raymond i dels seus nous amics, Carbassó aprendrà a estimar i a confiar en els altres.

Edat recomanada: A partir de cicle mitjà

Etiquetes: Diversitat, acceptació, assetjament, cooperació

Arxius relacionats i recomanacions: En aquesta història viurem el canvi radical de vida del seu protagonista que haurà d'adaptar-se a noves situacions que el faran créixer a gran velocitat. És un fantàstic recurs per parlar de diversitat, d'empatia, resiliència i per a obrir la mirada cap a altres situacions vitals de les que poc es parla.

Billy Elliot

El 1984, durant una vaga de miners al comtat de Durham, se succeeixen els enfrontaments entre piquets i policia. Entre els miners més exaltats estan Tony i el seu pare. Aquest s'ha obstinat que Billy, el seu fill petit, rebi classes de boxa. Però, tot i que el noi té un bon joc de cames, manca per complet de cop. Un dia, al gimnàs, Billy observa la classe de ballet de la senyora Wilkinson, una dona de caràcter sever que l'anima a participar. A partir d'aquest moment, Billy es dedicarà apassionadament a la dansa.

Edat recomanada: A partir de cicle mitjà

Etiquetes: Rols de gènere, apoderament, igualtat de gènere, noves masculinitats, autoacceptació

Arxius relacionats i recomanacions: Història molt interessant sobre el trencament d'estereotips, les noves masculinitats, els rols de gènere i el seu pes, l'autoconeixement i la lluita pels propis objectius.

Little Miss Sunshine

Olive és una nena que somia a participar en el popular concurs de bellesa Little Miss Sunshine. La seva família, totalment desinformada i poc conscient del que amaguen aquests certàmens, decideix acompanyar-la. En el transcurs d'un viatge ple d'entrebancs, s'aniran posant al descobert les contradiccions familiars, la seva relació amb una societat on l'èxit i la competitivitat són valors i m portants, però també la seva capacitat per fer front a l'adversitat. El culte al cos i la pressió que s'exerceix sobre les nenes i

les dones es posen al descobert amb tota la seva cruesa durant la celebració del famós concurs, que Olive deixarà en evidència.

Edat recomanada: A partir de cycle mitjà

Etiquetes: Apoderament, rols de gènere, autoacceptació, igualtat de gènere

Arxius relacionats i recomanacions: Gran recurs per a treballar la pressió dels estereotips de bellesa femenins, així com la diversitat familiar. És una pel·lícula que recomanem treballar i acompanyar ja que tracta temes com les addiccions, la salut mental, les relacions de parella, diversitat sexual, etc... Fantàstica per a parlar de tot això i més. S'acompanya del següent recurs de l'Associació per la coeducació:
http://associacioperlacoeducacio.org/wp-content/uploads/2016/12/miss_sunshine12-18.pdf

Quiero ser como Beckham

Jesminder és una noia de 18 anys que viu amb la seva família hindú a Londres. Els seus pares volen que sigui la perfecta esposa índia, però ella només vol jugar a futbol. Un dia al parc, Jules una noia de la seva edat, es fixa en ella i la convida a unir-se a l'equip femení local. A Jesminder li sorgeixen de la nit al dia un seguit d'oportunitats i problemes que faran trontollar el seu món. Té davant els seus ulls l'oportunitat de portar al seu equip a les finals i gaudir amb el que realment li agrada i se li dóna bé, però entrarà en conflicte amb la seva família i la seva comunitat pel que utilitzarà diverses estratègies per poder fer realitat els seus desitjos.

Edat recomanada: A partir de cycle superior

Etiquetes: Apoderament, rols de gènere, autoacceptació, igualtat de gènere, diversitat cultural, multiculturalitat.

Arxius relacionats i recomanacions: Pel·lícula per a treballar la diversitat sexual i cultural, identificar rols i estereotips de gènere, fomentar el concepte d'autoacceptació i del que implica trencar els rols que se'ns imposen.

Es pot treballar amb la fitxa que ens proposa Edualter:
<http://www.edualter.org/material/cineiddssrr/beckam.htm>

La bicicleta verde

La bicicleta verda (títol original: Wajda, en àrab: وجددة) és una pel·lícula germano-saudita dirigida per Haifaa al-Mansour el 2012. La pel·lícula va ser el primer llargmetratge dirigit per una dona en la història de l'Àrab Saudita.

Wajda té deu anys i viu en una societat tan tradicional on certes coses com anar amb bicicleta li estan totalment prohibides. Malgrat tot, és una nena divertida i emprenedora que voreja sempre el límit entre l'autoritzat i

el prohibit. Wajda desitja tenir una bicicleta per poder competir amb el seu amic Abdullah en una cursa, però la seva mare no l'hi permet perquè les bicicletes són un perill per a la dignitat d'una noia.

Edat recomanada: A partir de cicle superior

Etiquetes: Igualtat de gènere, rols de gènere, apoderament, diversitat

Arxius relacionats i recomanacions: Recurs per a visibilitzar la diversitat, conèixer altres cultures i treballar la interculturalitat al temps que fem paleses les diferències de gènere i els rols i estereotips associats. Drac Màgic proposa aquesta fitxa per a treballar la pel·lícula: <https://filmsperlapau.dracmagic.cat/la-bicicleta-verde/>

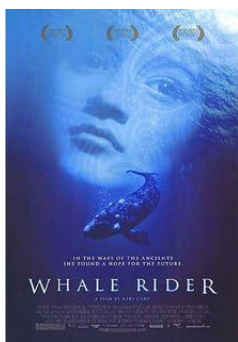
Sufragistas

El moviment sufragista va néixer a Anglaterra en vigílies de la Primera Guerra Mundial. La majoria de les sufragistes no procedien de les classes altes, sinó que eren obreres que veien impotents com les seves pacífiques protestes no servien per a res. Llavors es van radicalitzar i, en la seva incansable lluita per aconseguir la igualtat, es van arriscar a perdre-ho tot: la feina, la casa, els seus fills i la seva vida. La protagonista és Maud, una dona que va reivindicar intrèpidament la dignitat de les dones.

Edat recomanada: A partir de cicle superior

Etiquetes: Igualtat de gènere, rols de gènere, apoderament

Arxius relacionats i recomanacions: Pel·lícula fonamental per a posar en valor les aportacions de les dones a la societat.

Whale rider

Basada en la novel·la homònima de Witi Ihimaera, escriptora d'origen maori, el film narra la lluita d'una nena maori contra les tradicions masculistes de la seva comunitat, alhora que ens aproxima als costums i a la problemàtica actuals d'aquest poble polinesi.

Arxius relacionats i recomanacions: Pel·lícula amb molts ítems per a treballar a l'aula. Drac Màgic aporta el següent recurs per a fer-ho: <https://filmsperlapau.dracmagic.cat/whale-rider/>

Cicle
inicial

<i>Vestido nuevo</i>	Curt per parlar sobre la importància de la llibertat d'elecció i el respecte als altres	Diversitat sexual	https://www.youtube.com/watch?v=LvdFnQPuYLY	Cicle inicial
<i>Órbitas</i>	Curt per a visibilitzar la diversitat sexual	LGTBI	https://vimeo.com/67596206	Cicle inicial
<i>La peluca de Luca</i>	Dos germans parlen de com afecta a un d'ells el fet de voler portar perruca i de com el fa sentir diferent. Per treballar la diversitat, el respecte, la inclusió. Forma part del projecte de coeducació https://lapelucadeluca.com/ on s'hi poden trobar activitats i guies relacionades.	Estereotips, rols de gènere	https://vimeo.com/55523227	Cicle inicial
<i>Cuerdas</i>	Curt que aborda el tema de la diversitat funcional, la integració, la cura, l'amistat.	Diversitat funcional	https://www.youtube.com/watch?v=4INwx_tmtKw	Cicle inicial
<i>Convivencia</i>	Per abordar temes com la inclusió, la diferència, l'assetjament, la importància del grup.	Diversitat, assetjament, inclusió	https://www.youtube.com/watch?v=u5651tdwyXo	Cicle inicial
<i>Latidos del corazón</i>	Curt sobre relacions LGTBI, molt important per a visibilitzar la diversitat sexual, parlar del respecte, de l'acceptació de l'altre i parlar d'amor i relacions.	LGTBI	https://www.youtube.com/watch?v=o5RHPAl43dM	Cicle inicial
<i>El cazo de Lorenzo</i>	Per treballar la diversitat i la importància de l'empatia, de la cooperació, l'acompanyament.	Diversitat funcional	https://www.youtube.com/watch?v=5pUmAOTQqCg	Cicle inicial
<i>And Then She Kissed Me!</i>	Curt per a visibilitzar i normalitzar relacions homosexuals	Diversitat sexual, LGTBI	https://vimeo.com/335547116	Cicle inicial
<i>Papá no es</i>	Per tractar temes d'abús sexual a menors.	Abús sexual	https://www.youtube.com/watch?v=qE5dKUrNVCU	Cicle mitjà

<i>Por el Principio - igualdad de género - coeducación primaria</i>	Experiència escolar on l'alumnat parla de rols i estereotips de gènere. Molt adient per a iniciar debats sobre el tema.	Igualtat de gènere	https://www.youtube.com/watch?v=eM4Ph4iSMgo	Cicle mitjà
<i>Els homes i les dones</i>	Un grup de nens i nenes aborden diferents temes entorn la igualtat de gènere i la seva evolució. Bona eina per a reflexionar sobre els avenços en el tema i parlar de la situació actual, necessitats, mancances...	Estereotips, rols de gènere	https://vimeo.com/65822361	Cicle mitjà
<i>Binta y la gran idea</i>	Fantàstic curt ple de recursos per a treballar a l'aula temes de diversitat cultural, multiculturalitat, empatia, discurs únic, diferència, respecte, rols de gènere, igualtat, etc...	Diversitat cultural	https://www.youtube.com/watch?v=meLXFL1FE8	Cicle mitjà
<i>Daniel</i>	Curt sobre l'amistat, les relacions, la diversitat, els primers amors i la sexualitat.	LGTBI	https://www.youtube.com/watch?v=gNz5GtobnFQ	Cicle superior
<i>Diversitat en curt</i>	El projecte "Diversitat en curt" posa a disposició dels centres educatius cinc curtmetratges que, acompanyats de guies didàctiques, permeten treballar a l'aula temes relacionats amb les identitats i les discriminacions per raó de sexe, la diversitat afectiva i sexual i la convivència.	LGTBI	https://www.barcelona.cat/infobarcelona/ca/nou-material-didactic-sobre-diversitat-sexual-i-afectiva_508882.html	Cicle superior
<i>Qué és la diversidad sexual?</i>	El vídeo pretén explicar de forma senzilla tot el relatiu a la diversitat sexual en els sers humans	Diversitat sexual	https://www.youtube.com/watch?v=1QbTZYiQ6BA	Cicle superior
<i>INVISIBLES - Igualdad de Género (Desigualdad de la mujer sistema capitalista)</i>	Micro sobre la desigualtat de les dones en el sistema econòmic-social (capitalisme). Explicació gràfica per iniciar debats sobre la desigualtat i els seus orígens.	Igualtat de gènere	https://www.youtube.com/watch?v=29BBLWONRCO	Cicle superior

<i>Aquest conte no s'ha acabat</i>	Documental sobre el concepte de l'amor romàntic i la seva representació als contes clàssics i sobre la necessitat de rellegir aquestes històries amb mirada crítica.	Diversitat, rols de gènere, estereotips	https://vimeo.com/58309821	Cicle superior
<i>L'escola del demà: una experiència de coeducació a bressol</i>	CoeducAcció presenta la guia i el vídeo divulgatiu L'escola del demà: una proposta coeducativa a bressol, a partir de l'experiència duta a terme a l'EBM La Fontana. http://associacioperlacoeducacio.org/wp-content/uploads/2016/12/GuiaDidactica_L-ESCOLA-DEL-DEMA.pdf	Rols de gènere, igualtat	https://www.youtube.com/watch?v=OCTTAwkkasw	Professorat
<i>I tu qui ets? Documental sobre coeducació</i>	Documental interactiu que posa al centre la importància de la educació a la societat i mostra diferents alternatives possibles a la educació clàssica, educant des d'un model coeducatiu, sense distinció de sexes. Es basa en l'experiència de 5 nenes que estudien en centres on la coeducació és la metodologia escollida per a instruir l'alumnat. http://www.ituquiets.com	Rols de gènere, igualtat	https://www.youtube.com/watch?v=rKGI5PgLBic	Professorat
<i>Escoles Coeducadores [Fil a l'Agulla 2016]</i>	Escoles Coeducadores. Perspectiva de gènere i atenció a la diversitat a través de l'art. Un projecte de Fil a l'Agulla amb la col·laboració de CoeducAcció, CreArt i CàmeresiAcció.	Igualtat de gènere, coeducació	https://www.youtube.com/watch?time_continue=46&v=TA0QHtKZ1c	Professorat

Videoclips i anuncis	Descripció i propostes d'ús	Etiquetes	Link	Edat recomanada
<i>Romper estereotipos de género en los colegios</i>	Experiment social a l'aula de primària per a identificar rols i estereotips associats als oficis. Fàcilment practicable a qualsevol curs d'infantil i primària.	Rols de gènere, oficis	https://www.youtube.com/watch?v=FtGcYjrOgPc	Infantil
<i>La muñeca que eligió conducir</i>	Anunci on les joguines trenquen estereotips i canvien de rol.	Rols de gènere, estereotips	https://www.youtube.com/watch?v=V-siux-rWQM&feature=share	
<i>Doll Test - Los efectos del racismo en los niños</i>	Experiment social per parlar de les etiquetes, els prejudicis i el racisme i com afecta aquest en les criatures	Estereotips, diferència, diversitat, privilegi	https://www.youtube.com/watch?v=qGDvt4yKtiM	Cicle inicial
<i>Inspirando al futuro sin estereotipos</i>	Experiment en una aula sobre els estereotips associats als oficis. És un experiment molt fàcil de reproduir. Només cal buscar llenguatge inclusiu per a dur-lo a terme per no esbiaixar l'ideari de l'alumnat. Per exemple: una persona que es dedica a curar als altres, algú que es dedica a apagar incendis, etc...	Rols de gènere, oficis	https://www.youtube.com/watch?v=pJvJo1mxVAE	Cicle Inicial
<i>¿Qué significa hacer algo #ComoNiña? Always</i>	Experiment social en què es pregunta a diferents persones què se suposa que significa fer alguna cosa "com una noia". Bon recurs per a encetar aquesta discussió a l'aula i identificar rols de gènere i estereotips	Rols de gènere, estereotips	https://www.youtube.com/watch?v=s82iF2ew-yk	Cicle Mitjà
<i>Los niños y el salario desigual entre hombres y mujeres (experimento social noruego)</i>	Experiment en què es demana a criatures que facin la mateixa acció però seran recompensats desigualmente. Per a parlar de la desigualtat entre persones.	Desigualtat, rols de gènere	https://www.youtube.com/watch?v=m54ZPkIHaM	Cicle Mitjà

<i>Canvia el conte</i>	Dinàmica per a treballar els rols de gènere i estereotips. Es pot extrapolar a l'aula pensant com canviariem altres contes que ja coneixem.	Rols de gènere	https://www.youtube.com/watch?v=xCEEKqcSFLO	Cicle Mitjà
<i>Beauty Pressure</i>	Clip per a treballar la influència de la publicitat en la nostra configuració com a persones, per a treballar com ens afecta tot allò que rebem a nivell social i cultural, sobretot a través dels mitjans de comunicació.	Apoderament	https://www.youtube.com/watch?v=Ei6JvK0W60I	Cicle Mitjà
<i>Dove evolution</i>	Vídeo per a fer visible la pressió de l'estètica actual i com la tecnologia ens transforma. Es pot usar per a treballar l'autoacceptació, els cànons de bellesa, la pressió social sobre homes i dones	Apoderament	https://www.youtube.com/watch?v=iYhCn0jf46U	Cicle Mitjà
<i>Manifiesto We Are Family Pride! Barcelona 2019</i>	Spot per a treballar la diversitat familiar	Diversitat familiar, LGTBI	https://www.youtube.com/watch?time_continue=52&v=J9BNC4jvjv8	Cicle mitjà
<i>Muñecas para niñas y robots para niños. Un experimento de la BBC</i>	Experiment social per a provar com les nostres creences pròpies afecten la construcció dels altres. Recurs per a parlar de rols de gènere i construcció social.	Rols de gènere	https://www.youtube.com/watch?v=Bj0fTHMXyok	Cicle superior
<i>No te sueltes</i>	Anunci per visibilitzar i debatre sobre la discriminació per gènere o sexe i la LGTBIfòbia	LGTBI	https://www.youtube.com/watch?v=o5k3iQ7X5fE&feature=share	Cicle superior
<i>Etiquetas sociales</i>	Dinàmica per a visibilitzar com ens marquen les diferències individuals, socials i culturals i la importància de ser conscient dels privilegis propis.	Estereotips, diferències, privilegis	https://www.youtube.com/watch?v=fXBXOaLcMZg	Cicle superior
<i>Experiment llibres dones</i>	Experiment per a demostrar la influència d'homes i dones a l'escriptura contemporània	Desigualtat, rols de gènere	https://www.youtube.com/watch?v=Z1Jbd4-fPOE&feature=youtu.be	Cicle superior

<i>Cançó de fer camí</i>	Reconeixement dels sabers de les dones, cançó feta amb poema de Maria Mercè Marçal	Apodera ment, reconeixement de sabers de dones	https://www.youtube.com/watch?v=GCct0sJVikI	Infantil
<i>Vulva i penis - Xiula</i>	Que bonica és la zona genital! I quina mania de canviar-li el nom que tenim a vegades! Una orella és una orella i una vulva és una vulva. Cançó per a naturalitzar l'educació afectiva sexual	Educació afectiva sexual	https://www.youtube.com/watch?v=Q28nRCo3UuQ&list=RDRDTsTFaeiK4&index=18	Infantil
<i>Caminem lluny - Dr Prats</i>	Cançó sobre l'abús i l'assetjament.	Assetjament	https://www.youtube.com/watch?v=9iQwWp3ykRc	Cicle Inicial
<i>Rispect - Xiula</i>	Cançó sobre l'abús i l'assetjament.	Assetjament	https://www.youtube.com/watch?v=SetNDhPieco	Cicle Inicial
<i>Amo como soy - Celeste Shaw</i>	Cançó sobre l'autoacceptació i l'apoderament	Apodera ment	https://www.youtube.com/watch?v=2XOdRvKYCXI	Cicle Inicial
<i>Believe - The Sey Sisters</i>	Per treballar els estereotips racistes	Racisme	https://www.youtube.com/watch?v=wYEDFhgS6H8&list=PLJzqWgxBWrhMEQBXYaHk2JkC6afLW8H5W&index=5	Cicle inicial
<i>Oceanes - Clara Peya</i>	Un homenatge a les dones a través de l'aigua	Rols de gènere	https://www.youtube.com/watch?v=VL3SUJlIcSI	Cicle Mitjà
<i>HollySiz - The Light (Clip oficial)</i>	Fantàstic videoclip sobre la diversitat de gènere i la seva acceptació.	LGTBI	https://www.youtube.com/watch?v=Cf79KXBCIDg	Cicle Mitjà
<i>Soy yo - Bomba estereo</i>	Vídeo sobre l'apoderament i l'autoacceptació i els límits	Apodera ment	https://www.youtube.com/watch?v=bxWxXncl53U	Cicle Inicial
<i>La puerta violeta - Rozalén</i>	Per a tractar les violències masclistes	Violència masclista	https://www.youtube.com/watch?v=gYyKuLV8A_c	Cicle Mitjà

<i>Les criades</i>	Cançó reivindicativa de reconeixement de sabers de dones i apoderament	Apodera ment, reconeix ement de sabers de dones	https://www.youtube.com/watch?v=2EoBdFXPi1k	Cicle mitjà
<i>I tu, sols tu - Diluvi</i>	Cançó reivindicativa d'apoderament femení	Apodera ment, reconeix ement de sabers de dones	https://www.youtube.com/watch?v=YDafHsyyTNk	Cicle Mitjà
<i>Akelarre - Tremenda Jauría</i>	Reggaeton feminista per parlar d'apoderament i d'on posar els límits	Apodera ment	https://www.youtube.com/watch?v=n6maENCYgc4	Cicle superior
<i>Perdón - David Bisbal, Greeicy</i>	Videoclip per a identificar els rols i estereotips de gènere.	Rols de gènere, estereotips	https://www.youtube.com/watch?v=BqTa35JIZ3E	Cicle superior
<i>Despacito - Luis Fonsi feat Daddy Yankee</i>	Videoclip per a identificar els rols i estereotips de gènere.	Rols de gènere, estereotips	https://www.youtube.com/watch?v=kJQP7kiw5Fk	Cicle superior
<i>Mala mía - Maluma</i>	Videoclip per a identificar els rols i estereotips de gènere.	Rols de gènere, estereotips	https://www.youtube.com/watch?v=Q527XDLEpfU	Cicle superior
<i>Love The Way You Lie - Eminem feat Rihanna</i>	Videoclip per a treballar les violències	Violència masculista	https://www.youtube.com/watch?v=uelHwf8o7_U	Cicle superior

→ Altres guies recomanades:

Noies i nois; tants a tants. Maletes de llibres per potenciar la coeducació. Biblioteca Associació de Mestres Rosa Sensat, Ajuntament de Barcelona
<http://www2.rosasensat.org/pagina/noies-i-nois-tants-a-tants>

La mochila violeta. Guia de literatura infantil i juvenil no sexista i coeducativa. Delegación de Igualdad y Juventud, Diputación de Granada. 2014
<http://www.dipgra.es/amplia-programa/programas-igualdad/la-mochilavioleta>

Explica'm un conte. Coeducar en la petita infància a través dels contes. Associació Coeducació i Ajuntament de Barcelona. 2017
https://ajuntament.barcelona.cat/ciutatvella/sites/default/files/plenari/fixers/guia_contes_mail.pdf

Hi havia una vegada... Contes coeducatius. Consell Comarcal del Bages i Ajuntament de Manresa. <http://dona.ccbages.cat/nivells/contingut/titular/hi-havia-una-vegada-contes-coeducatius>

Maletes coeducatives. Viatge a la igualtat. Primària. Ajuntament de Cambrils
<https://issuu.com/bpmc/docs/guia-maletes-coeducatives-primaria/1?ff&e=2910466/53967921>

Que les noies no podem fer què? Biblioteca Nou Barris. desembre 2016
https://issuu.com/bbarcelonanb/docs/jo_no_s_c_una_princesa

ANNEXOS

1.1.- Proposta d'activitat per a l'aula bloc 1 – Cicle mitjà.....	62
1.2.- Proposta d'activitat per a l'aula bloc 1 – Cicle superior	64
2.1.- Proposta d'activitat per a l'aula bloc 2 – Cicle mitjà.....	68
2.2.- Proposta d'activitat per a l'aula bloc 2 – Cicle superior	70
3.1.- Proposta d'activitat per a l'aula bloc 3 – Cicle mitjà.....	74
3.2.- Proposta d'activitat per a l'aula bloc 3 – Cicle superior	76
4.1.- Proposta d'activitat per a l'aula bloc 4 – Cicle mitjà.....	80
4.2.- Proposta d'activitat per a l'aula bloc 4 – Cicle superior	82
5.1.- Proposta d'activitat per a l'aula bloc 3 – Cicle mitjà.....	85
5.2.- Proposta d'activitat per a l'aula bloc 4 – Cicle superior	87

1. 1. Proposta d'activitat per a l'aula – Cicle mitjà

Bloc 1: Rols de gènere, amor romàntic

Materials necessaris: Vet aquí dues vegades... La Sireneta

Durada: 1,30 h aprox

Descripció de l'activitat: Amb l'objectiu de començar a treballar sobre la diversitat i la diferència llegirem una història que probablement l'alumnat ja coneix però que aquest cop resultarà diferent: *Vet aquí dues vegades... La Sireneta*. Aquesta lectura donarà peu a l'activitat relacionada.

Objectius pedagògics:

- Començar a identificar i classificar diferents rols de gènere i estereotips associats en comparació amb la història tradicional
- Iniciar el desenvolupament de la mirada crítica
- Aprendre a posar en dubte allò que creiem que podria canviar

Desenvolupament de l'activitat:

1. Breu introducció al taller. La persona que dinamitzi explicarà quin serà el funcionament de la sessió i presentarà la lectura.
2. Lectura oberta de la història donant importància també a la il·lustració, que dóna joc per a l'activitat següent.
3. Un cop acabada la lectura obrim el debat sobre el canvi de la història. Podem facilitar el debat mitjançant una sèrie de preguntes – guia:
 - a. Creieu que aquesta història s'assembla més al que podria ser la realitat que la tradicional?
 - b. Quina versió t'agrada més i perquè?
 - c. Si la Sireneta fossis tu, quin final preferiries?
 - d. Creieu que podem adaptar els contes clàssics? T'agrada saber que hi pot haver altres finals per aquestes històries?

⁴ BELEN GAUDES; PABLO MACÍAS. "Vet aquí dues vegades... La Sireneta". Ed. Cuatro Tuerkas, 2016

4. Introduïm el concepte de l'amor romàntic.
 - a. Tot s'hi val per amor?
 - b. L'amor tot ho pot?
 - c. Som mitges taronges?
 - d. Hem de renunciar al que calgui per amor?
5. Reversionem un altre conte? Podem fer propostes en gran grup o dividir-nos en petits grups.
6. Presentem les propostes a la resta i tanquem la sessió.

1.2. Proposta d'activitat per a l'aula – Cicle superior

Bloc 1: Rols de gènere, coresponsabilitat

Materials necessaris: El llibre dels porcs, fitxa 1 adjunta

Durada: 1,30 h aprox

Descripció de l'activitat: a partir de la lectura del conte *El llibre dels porcs* i amb la taula de la fitxa que trobareu a continuació debatrem sobre la diferencia de rols a les famílies, la càrrega mental, la doble jornada laboral que acostumen a patir les dones i sobre la necessitat de coresponsabilitzar-se.

5

Objectius pedagògics:

- Ser capaç d'identificar i classificar diferents rols de gènere i estereotips associats
- Prendre consciència de la importància de la coresponsabilitat
- Fer visible la diversitat familiar
- Conscienciar sobre la doble jornada laboral que pateixen algunes dones

Desenvolupament de l'activitat:

1. Breu introducció al taller. La persona que dinamitzi explicarà quin serà el funcionament de la sessió i presentarà la lectura.
2. Llegirem el conte en veu alta. Pot fer-ho la persona que dinamitza la activitat o es pot fer grupalment.
3. Obrirem uns minuts de torn de paraules per si hi ha algun dubte sobre el que hem llegit, i fent una petita introducció al que pot ser el debat després de la fitxa.
4. Repartim les fitxes a cada alumne/a i donem 10 minuts per a omplir-la, no sense abans haver explicat el perquè de la mateixa i la seva distribució (representar la possible diversitat familiar a l'aula).

⁵ ANTHONY BROWN. "El llibre dels porcs". Kalandraka Editora, 2013

5. En una taula de buidatge que tindrem a la pissarra farem el recompte a mà alçada dels resultats.
6. Obrirem debat sobre les dades obtingudes. Algunes possibles preguntes guia per a facilitar-lo poden ser les següents:
 - a. Perquè creieu que algunes tasques són dutes a terme majoritàriament per homes? I per dones?
 - b. Creieu que hi ha alguna raó per a que no puguin fer qualsevol feina independentment del seu sexe?
 - c. Qui té més feines assignades en general, els homes o les dones?
 - d. Quines són les associades a cada sexe? Perquè creieu que és així?
7. Cal tenir clars alguns conceptes relacionats amb el tema per a poder reforçar el treballat. Recomanem fer una aproximació prèvia sobre la importància de la coresponsabilitat.

Fitxa 1 – Activitat 1.3.

Tasques	Mare 1	Mare 2	Pare 1	Pare 2	Jo
Posar i treure roba a la rentadora					
Estendre la roba					
Plegar la roba					
Guardar la roba					
Preparar els àpats					
Fer la compra					
Cuinar					
Parar la taula					
Anar a les reunions de l'escola					
Participar a l'AMPA o AFA					
Apuntar-vos als casals, extraescolars...					
Netejar					
Endreçar					
Cuidar el jardí i/o les plantes					
Pintar la casa					
Canviar bombetes					
Fer forats a les parets					
Desembussar el wàter o la pica					
Fer la barbacoa					
Netejar el cotxe					
Conduir el cotxe					
Comprar roba					
Comprar regals					
Configurar el telèfon mòbil					

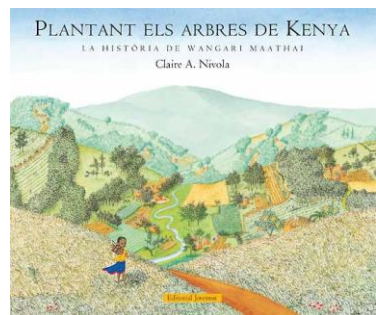
2.1. Proposta d'activitat per a l'aula – Cicle mitjà

Bloc 2: Sabers i aportacions de les dones

Materials necessaris: Plantant els arbres de Kenya

Durada: 1,30 h aprox

Descripció de l'activitat: A través de la lectura de *Plantant els arbres de Kenya* posarem en valor les aportacions de les dones a la societat i parlarem també de diversitat i privilegis.

Objectius pedagògics:

- Posar en valor les aportacions femenines a la societat
- Tenir en compte les múltiples discriminacions que pateixen les dones: per ser dones, per l'edat que tinguin, la raça, la cultura... fer visibles les desigualtats i buscar propostes per a abordar-les
- Donar importància a la lectura com a eix transversal per a la igualtat d'oportunitats

Desenvolupament de l'activitat:

1. Breu introducció al taller. La persona que dinamitzi explicarà quin serà el funcionament de la sessió i presentarà la lectura.
2. Llegirem el conte, en veu alta en gran o petits grups.
3. Reflexionarem sobre la història i farem una petita posada en comú dels temes que aborda: la valentia, els privilegis, el paper de la dona en situacions de conflicte, els ideals...
4. Normalment a moltes històries trobem protagonistes masculins valents i emprenedors. En aquest cas és una dona qui es col·loca en aquesta posició. Preguntarem què els ha semblat? Buscarem altres exemples coneguts per tal de reflexionar sobre la visibilitat de les dones als contes i la seva posició en aquests. Acostumen a ser les protagonistes?
5. Preguntes guia per a fer a l'alumnat:

⁶ CLAIRE A. NIVOLA. "Plantant els arbres de Kenya". Ed. Joventut, 2012

- a. Quines característiques s'associen a les dones en general en les històries?
 - b. Com acostumen a ser representades?
 - c. És la Wangari com les que acostumem a veure?
 - d. Què la fa diferent?
6. Farem un llistat de les categories que normalment s'associen a les dones i als homes als contes. Per exemple:

<u>Homes</u>	<u>Dones</u>
Valents	Porugues
Forts	Passives
Cridaners	Bledes
Moguts	Seductores

7. Què opinem d'aquestes categories? S'adeqüen a la realitat? Ens hi sentim identificats/des?
8. Podem parlar també de les conseqüències de la desforestació en la vida de les persones, les desigualtats entre nord i sud, l'espoli de terres, etc... Segur que serà molt interessant obrir un debat sobre els privilegis, la desigualtat...

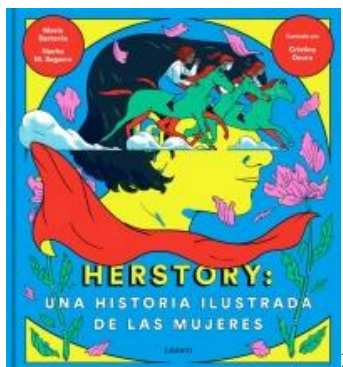
2.2. Proposta d'activitat per a l'aula – Cicle superior

Bloc 2: Sabers i aportacions de les dones

Materials necessaris: Herstory, línies de temps

Durada: 1,30 h aprox

Descripció de l'activitat: Treballarem una línia del temps on incorporarem les dones a la història a través del llibre *Herstory*

Objectius pedagògics:

- Incorporar les dones a la explicació de la història de la humanitat
- Visibilitzar com les dones han estat amagades o a l'ombra dels homes i com hem après la història a través d'una perspectiva androcèntrica i patriarcal
- Posar en valor la importància de les aportacions de les dones a la societat

Desenvolupament de l'activitat:

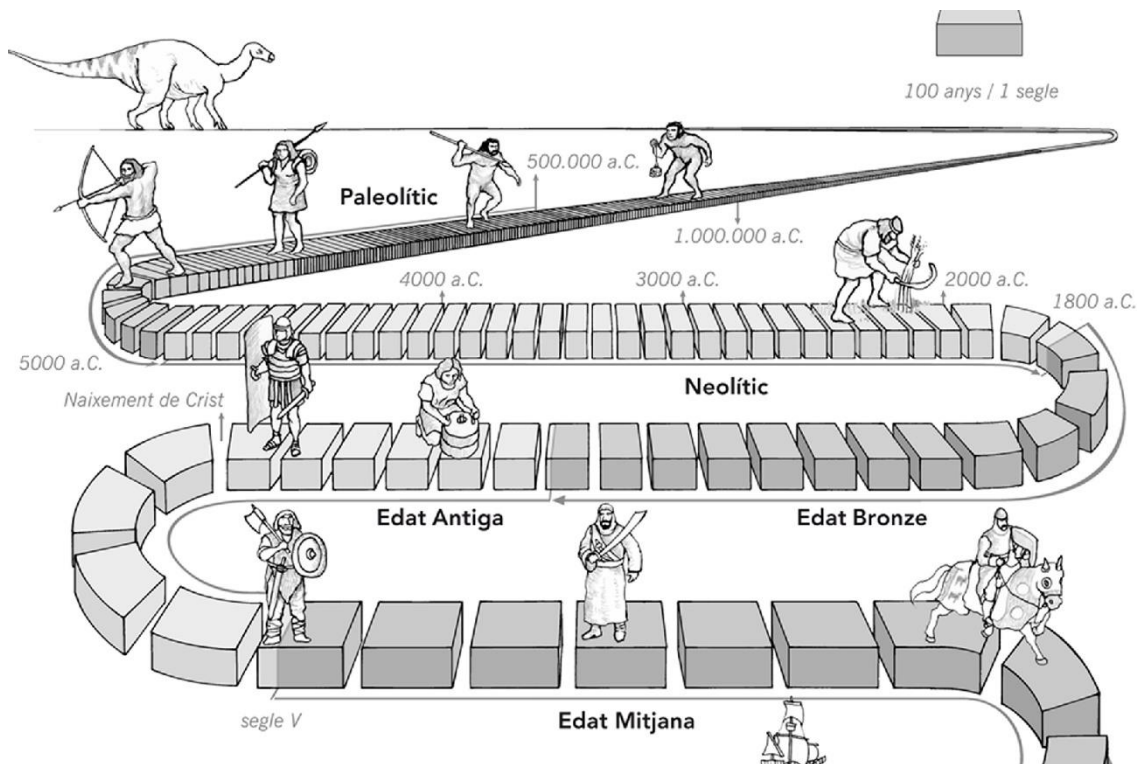
1. Breu introducció al taller. La persona que dinamitzi explicarà quin serà el funcionament de la sessió i presentarà la lectura.
2. Presentarem una línia del temps de la història de la humanitat com la següent, per exemple:

⁷ MARIA BASTARÓS; NACHO M. SEGARRA. "Herstory: una història il·lustrada de las mujeres". Lumen, 2019

3. Reflexionarem sobre la quantitat d'homes i dones que hauran aparegut en aquesta línia del temps i parlarem sobre què creiem que feien les dones mentre els homes es suposa que creaven la història de la humanitat? No tenia cap importància la feina que feien elles mentrestant? Sense les dones on seriem ara?
4. A través del llibre *Herstory* visualitzarem la línia de temps de la història amb les dones, les incorporarem a la línia anterior i posarem en valor totes les tasques realitzades també per elles.
5. Crearem una nova línia de temps des de la igualtat, visibilitzant també les persones que van trencar estereotips i rols de gènere, tant masculins com femenins tot posant èmfasi en la rigidesa del gènere i la necessitat de trencar amb el binarisme.

8

⁸ Adjuntem model per a imprimir si cal:

http://www.mhcat.cat/activitats/educatives_esplais/activitats_educatives2/concertacio_didactics/recursos_i_materials_didactics/el_museu_a_l_aula/la_linia_del_temps

3.1. Proposta d'activitat per a l'aula – Cicle mitjà

Bloc 3: Violències

Materials necessaris: El gripau i els nens, fulls blancs i llapis de colors

Durada: 1,30 h aprox

Descripció de l'activitat: Parlar sobre conflictes en què ens podem trobar i buscar solucions a aquestes situacions desagradables

Objectius pedagògics:

- Reconèixer quan una situació és conflictiva
- Davant un conflicte, saber parar a pensar la millor solució i no respondre violentament. Observar i analitzar les actituds que prenen davant els conflictes
- Donar eines perquè puguin resoldre els conflictes pacíficament

Desenvolupament de l'activitat:

1. La persona que guï l'activitat explicarà el seu funcionament i es farà la lectura del conte *El gripau i els nens*
2. Seguidament es demanarà a l'alumnat que dibuixi una situació que hagi viscut com a conflicte, una baralla, una discussió, alguna vegada en que hagi hagut de dir que no.
3. Abans de la posada en comú, es farà referència a la importància de saber dir no a allò que no ens agrada i de tenir recursos per a resoldre els conflictes sense violència. Es poden representar exemples de situacions comuns en què es poden haver trobat per a posar-los en context i a partir d'aquí farem la posada en comú dels dibuixos.
4. Treballarem a partir del què han dibuixat i del conflicte reflectit al conte per a buscar solucions als conflictes plantejats.
5. Els infants explicaran la situació viscuda donant detalls sobre els participants, com va començar i com va acabar. Podem ajudar fent preguntes de l'estil:

⁹ ILAN BRENNMAN; ANNA APARICIO CATALÀ. "El gripau i els nens". Takatuka,, 2017

- Com vas solucionar la situació dibuixada?
 - Vas poder dir que no?
 - Vas demanar ajuda?
6. Entre totes busquem opcions de resolució de conflictes sense violència i imposició de límits. Parlem de l'auto respecte i també del respecte als altres. Plantegem possibilitats de resolució i possibles resultats.
 7. Reforcem la idea de la importància de poder demanar ajuda quan cal.

3.2. Proposta d'activitat per a l'aula – Cicle superior

Bloc 3: Violències

Materials necessaris: Hola, estúpid monstre pelut

Durada: 1,30 h aprox

Descripció de l'activitat: Posar a la taula la realitat de la violència masclista per identificar trets i treballar en la prevenció.

10

Objectius pedagògics:

- Fer visibles diferents situacions de violència, injustícia, conflicte
- Treballar en la necessitat de construir noves masculinitats i apoderar a les dones
- Donar eines per a actuar en casos de violències

Desenvolupament de l'activitat:

1. Abans de desenvolupar aquesta activitat s'ha d'haver fet la lectura del llibre *Hola, estúpid monstre*. Aquesta pot haver estat individual o en grup però cal que sigui prèvia.
2. Es proposarà a l'alumnat un posada en comú de la lectura i es definirà el concepte de violència masclista.
3. Després es proposarà que cadascú pensi en una situació violenta que hagi viscut i ompli una taula com la següent¹¹:

¹⁰ FINA CASALLERREY; MARINA SEOANE. "Hola, estúpid monstre pelut". Bromera, 2008

¹¹ Taula extreta de la dinàmica Com visc la violència? De la Unitat d'Assessorament Psicopedagògic de Pangea http://cgtense.pangea.org/IMG/pdf/5_dinamiques_amor_romantic.pdf

	Què obtenim, per a què ens serveix?	Com ens sentim?
Com a agressores		
Com a agredides		
Com a observadores		

4. Posteriorment s'obrirà un debat sobre la necessitat de canviar rols i repensar relacions per tal d'evitar les violències i les situacions d'abús.
5. Tal i com comenta el protagonista del llibre, creiem que existeixen aquestes situacions? Hi ha homes que maltracten dones? Podem buscar notícies als diaris i parlar de la violència masclista.

4.1. Proposta d'activitat per a l'aula – Cicle mitjà

Bloc 4: Educació afectiva sexual i emocional

Materials necessaris: Vet aquí dues vegades... La bella i la bèstia

Durada: 1,30 h aprox

Descripció de l'activitat: Mitjançant la lectura de la història proposada identificar mites romàntics i desmuntar-los gràcies a una mirada crítica.

12

Objectius pedagògics:

- Desmuntar els mites de l'amor romàntic
- Treballar per a una bona salut afectiva i relacional
- Donar eines per a fer una lectura crítica dels rols a les històries que ens arriben

Desenvolupament de l'activitat:

1. La persona que condueix l'activitat explica breument el recorregut de la mateixa i inicia la lectura proposada, bé en grup o individualment però en veu alta.
2. Es pot reforçar la lectura amb la visualització de les il·lustracions.
3. Un cop finalitzada la lectura farem posada en comú per comentar les diferències entre la història tradicional i aquesta nova versió.
 - a. Quina ens agrada més?
 - b. Què ens ha sobtat?
 - c. Amb quina ens podem identificar millor?
4. Desmuntem els mites de l'amor romàntic
 - i. Quins tòpics relacionats amb l'amor romàntic trobem en la història original?
 1. Per amor tot s'hi val

¹² BELEN GAUDES; PABLO MACÍAS. "Vet aquí dues vegades... La Bella i la Bèstia". Ed. Cuatro Tuerkas, 2016

2. Amb amor podem canviar les persones
3. Tothom té una mitja taronja
4. El fi més preuat de qualsevol dona és trobar un home que la cuidi
5. Val més la vida d'un home que la d'una dona
6. El que compta és el que volen ells (el seu propi benefici) per sobre de l'interès de la dona
7. Quins mites transmeten els objectes encantats?
 - b. Els comparem amb la nova versió. Amb quina ens trobem més còmodes o ens volem sentir representades?
 - c. Podríem trobar altres opcions? Inventem altres finals per al conte?
5. Com a extra, podem reversionar altres contes tradicionals on l'amor romàntic és present: La Ventafocs, Blancaneus, La Sireneta, etc... O fins i tot podem crear-ne de nous intentant no representar els ideals de l'amor romàntic.

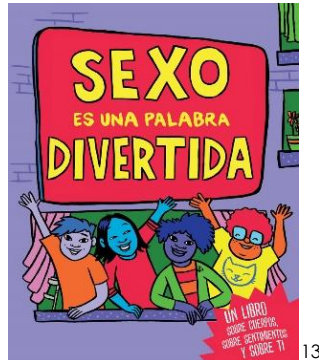
4.2. Proposta d'activitat per a l'aula – Cicle superior

Bloc 4: Educació afectiva sexual i emocional

Materials necessaris: Sexo es una palabra divertida

Durada: 1,30 h aprox

Descripció de l'activitat: Mitjançant la lectura en comú de parts del llibre *Sexo es una palabra divertida* abordarem les claus de l'educació afectivo sexual.

Objectius pedagògics:

- Entrar en contacte amb l'educació afectiva i sexual
- Donar espai i establir un vincle de confiança per abordar temes que acostumen a ser tabús
- Normalitzar el treball sobre el cos i la sexualitat per tal d'afavorir una salut afectiva i sexual més sana

Desenvolupament de l'activitat:

1. Dividirem la classe en petits grups i a cada un li donarem un exemplar o còpies del llibre (o tema assignat) que treballarem. Cada grup tindrà assignat un tema dels que apareixen en el llibre.
2. Deixarem un temps per tal que els grups facin la lectura del tema proposat.
3. Cada grup haurà d'extreure les idees principals del seu tema per tal de fer una posada en comú posterior a tot el grup.
4. Es farà una exposició oral de cada grup davant la classe on s'exposaran els següents ítems de cada tema:
 - a. Argument del tema
 - b. Què us ha sorprès del que heu llegit?
 - c. Teníeu informació prèvia sobre el tema que us ha tocat?

¹³ CORY SILVERBERG Y FIONA SMYTH. "Sexo es una palabra divertida". Ed. Bellaterra, 2019

- d. Teniu dubtes sobre el que heu llegit?
 - e. Plantegeu alguna pregunta sobre el vostre tema al grup
5. Finalment, un cop tots els grups hagin fet la seva exposició es farà una posada en comú.
 6. Es pot posar una bústia a la classe per tal que qui vulgui hi dipositi dubtes o consultes anònimes i així, resoldre-les finalment en comú però mantenint l'anonimat de qui l'ha fet.
 7. És important tenir en compte en aquesta activitat que al tractar-se de temes dels quals no acostumem a parlar en gran grup hi pot haver persones que es sentin cohibides i fins i tot persones que distorsionin el grup. Pot funcionar fer una pluja d'idees de tot allò que els escandalitza inicialment per a relaxar l'ambient i a partir d'aquí poder treballar amb més llibertat.

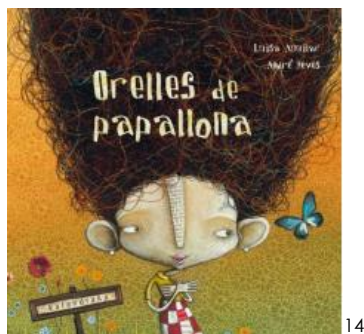
5.1. Proposta d'activitat per a l'aula – Cicle mitjà

Bloc 5: Diversitat

Materials necessaris: Orelles de papallona, papers, llapis.

Durada: 1,30 h

Descripció de l'activitat: Mitjançant la lectura d'*Orelles de papallona* parlarem de la diversitat, el respecte i la inclusió.

Objectius pedagògics:

- Fer visibles situacions de violència, injustícia, conflicte
- Treballar en la necessitat de construir noves masculinitats i apoderar a les dones
- Donar eines per a actuar en casos de violències

Desenvolupament de l'activitat:

1. La persona encarregada de dinamitzar l'activitat farà la introducció del conte i es durà a terme la lectura, donant rellevància també a les il·lustracions.
2. Un cop acabada aquesta proposarem que cada infant dibuixi la seva silueta en un paper.
3. Seguidament nombrarem diferents parts del cos que hauran d'anar implementant al seu dibuix: orelles, nas, boca, melic, cames, etc...
4. Observarem els dibuixos per tal de fer palesa la diferència des de la premissa: *Totes les persones humanes de base tenim les mateixes parts del cos però totes som diferents.*

¹⁴ LUISA AGUILAR; ANDRÉ NEVES. "Orelles de papallona". Kalandraka, 2018

5. Farem una posada en comú sobre les diferències. És igual el Pere que el Pau (per exemple)? Perquè no? Hi ha diferències de diferents tipus? Per exemple: racial, de gènere, familiar, de capacitat...
6. Cal remarcar de manera transversal en tota l'activitat la importància del respecte i la inclusió a l'hora de treballar en la diferència per a fomentar la necessitat d'una igualtat d'oportunitats real.

5.2. Proposta d'activitat per a l'aula – Cicle superior

Bloc 5: Diversitat

Materials necessaris: Tota la gent del món

Durada: 1,30 h

Descripció de l'activitat: Per tal de poder parlar sobre la diversitat cultural realitzarem una activitat a partir de la lectura de *Tota la gent del món*.

15

Objectius pedagògics:

- Tractar la diversitat cultural i racial
- Parlar de desigualtats, diferència, respecte i igualtat
- Evidenciar com ens influeix la opinió dels altres, els prejudicis i els estereotips

Desenvolupament de l'activitat:

1. La persona encarregada de la dinamització explicarà la sessió i proposarà la lectura i visualització del conte, que es pot fer per part d'una sola persona o en grup.
2. Explicarem la cadena de la discriminació, que comença va del desconeixement al deteriorament de la convivència, passant pels estereotips, prejudicis i discriminacions

3. Identificarem estereotips associats a diferents cultures. Per exemple
 - a. Com són les persones que viuen a Catalunya?
 - b. Quins estereotips s'associen a elles?

¹⁵ ANJA TUCKERMANN I TINE SCHULZ. "Tota la gent del món". Takutaka, 2016

- c. Són reals? A tothom us agraden les mateixes coses?
 - d. Sou iguals? Què us diferencia, tot i vivint al mateix lloc?
 - e. Perquè pensem que per haver nascut o crescut en un país som tots i totes iguals? És això possible?
4. Podem fer ús dels recursos de la xarxa antirumors de Barcelona:
<https://ajuntament.barcelona.cat/bcnacciointercultural/ca/estrategia-bcn-antirumors/materials-antirumors>
 5. Al conte es parla del conflicte a Síria, és una bona oportunitat per parlar dels conflictes, dels moviments migratoris que existeixen, han existit i existiran sempre. Identificar què fa que les persones decideixin abandonar els seus orígens i tot el que això implica.
 6. Al final del llibre també hi podreu trobar algunes activitats per dur a terme.
 7. Aquesta activitat pot donar molt de si, es pot fer en una sessió o continuar-la segons es cregui convenient.

La Maleta Coeducadora

Material creat i editat per l'Àrea de Benestar Social – Igualtat

Consell Comarcal del Maresme

Autoria: Vanessa Francès Mola

Il·lustracions de [Mariona Tolosa Sisteré](#)

Per a més informació podeu contactar amb el [SIAD del Consell Comarcal del Maresme](#).

Mataró, abril 2023

Moltes gràcies
per arribar
fins aquí!

